

VALSTIEČIŲ LAIKRAŠTIS

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS (bolševikų) CENTRO KOMITETO ORGANAS

I NAUJĄ ATEITĮ

Tarybų Lietuvos liaudis per trumpą laiką tarpą, Tarybų valdžios ir komunistų partijos vedama, pasiekė milžiniškų laimėjimų. Fabrikai, bankai, stambios prekybos įmonės, iš kurių pelnėsi nedidelė sauželė biznierių, spekuliantų ir kapitalistų, dabar yra socialistinės valstybės nuosavybė. Minėtų įmonių nacionalizavimas padarė galą kapitalo viešpatavimui, panaikino žmogaus išnaudojimą kito žmogaus. Žemė paskelbta valstybės nuosavybe ir ji atiduota tiems, kurie ją dirbą. Jau baigiamas didysis žemės pertvarkymas, kuriuo galutinai ir visam laikui iš žemės pašalinami mūsų tėvų ir protėvių engėjai — dvarininkai. Tai yra didžiulės reikšmės istorinis laimėjimas, kuriuo Lietuvoje galutinai išnaikinamos baudžiavos liekanos ir įvykdoma darbo valstiečių svajonė. Miestuose pakeltas darbininkų ir tarnautojų atlyginimas vidutiniškai 30%, atpiginta elektra, atpiginti butai, pagerintos darbo sąlygos, suligintas vyro ir moters atlyginimas už vienodą atliktą darbą, 30.000 bedarbių suteiktas darbas. Kaimo darbininkų užmokeskis pakeltas 20%, valstiečiai atleidžiami nuo išperkamojo mokesčio, einama prie įvairių baudų panaikinimo, skola ir mokesčių palengvinimo. Įsteigta istisa eilė naujų mokyklų, miestuose ir kaimuose steigiami kultūros židiniai, klubai, skaityklos, bibliotekos. Be visų čia suminėto laimėjimų, mūsų darbininkai, darbo valstiečiai ir inteligentai turi žodžio, spaudos, susirinkimų ir sąžinės laisvę. Tokie yra mūsų laimėjimai, kuriuos mes gavome Tarybų Sąjungos dėka. Maža to, Tarybų Sąjunga, priimdama mus pilnateisiumi nariu ir savo draugingą tautų šeimą, tuo pačiu išgelbėjo mus nuo visų karo baisumų, kuriuos matome kariaujančiose ir net nekariaujančiose kapitalistinėse šalyse.

Tačiau atrodo, kad ne visi pakankamai įvertina aukščiau suminėtus laimėjimus, nesupranta, kad jie yra galimi tik todėl, kad mes išsilaisvinome iš smetoniškosios vergijos, kad mes gyvename Socialistinėje Tarybų respublikoje, kad mes esame narys didžiosios Tarybų Sąjungos ir todėl turime ramų, taikų gyvenimą. Ne visi pilnai įvertina tai, kas vyksta už mūsų didžiosios tėvynės sienų. Kapitalistinis pasaulis vis labiau ir labiau įsitraukia į karą. Vis daugiau vyrų, moterų, senelių ir vaikų stumiama į bado ir begalinio skurdo pražūtį. Be pasigailėjimo griaujami gyvenamieji namai, žudomi gyventojai, naikinami fabrikai, įmonės.

Žagarės valsčius pirmasis išdavė žemę gavusiems dokumentus

Žagarės valsčiuje žemės dalinimas baigtas prieš kelias dienas. Gavusiems žemę dokumentai įteikti spalio 4 d. Tai pirmas valsčius Tarybų Lietuvoje, kur gavusiems žemę įteikti dokumentai. Ta proga mieste įvyko mitingas, kuriame dalyvavo apie 2.000 apylinkės valstiečių ir žemę gavusieji. Kalbas pasakė Kompartijos atstovas drg. Nikitinas, Valstybės žemės ūkio komisijos pirmininkas agr. drg. Žukauskas, valsčiaus žemės ūkio komisijos pirmininkas viršaitis drg. Kavaliauskas. Gavusiųjų žemės vardu kalbėjo buvęs bežemis drg. Vincas

Visame imperialistiniame pasaulyje įvedamos maisto kortelės, apribojami visoki vartojimo dalykai. Mokslas, švietimo bei kultūros reikalai yra visiškai apmirę. Tokie buvę turtingi kraštai, kaip Švedija, Danija, Norvegija ir kiti, su baime ir nerimu žiūri į ateitį, juos gąsdina bado šmėkla, jiems gresia baisi ateitis.

Tokiu šiuorpiu metu mes einame nuo laimėjimo prie laimėjimo. Bet jais mes neturime pasitenkinti. Mes turime įtempti visas jėgas ir kurti naują gyvenimą, turime eiti į naują ateitį. Kiekvienas turi dirbti ne tik sau, turi galvoti ne tik apie save, bet ir apie visą savo tėvynę. Mes turime eiti prie galutinio nedarbo panaikinimo, o tam reikalinga steigti naujus fabrikus, įmones, tam reikalingos lėšos. Mes norime, kad gavusieji žemę mažai ir bežemiai galėtų įsikurti, galėtų pasistatyti trobesius, įsigyti karvę, arkli, reikalingą inventorių. Kad tatai būtų galima padaryti, vėl gi reikalingos lėšos. Kad palengvėtų darbo valstiečių gyvenimas, reikalinga steigti mašinų — traktorių punktus, kuriems taip pat reikalingi pinigai. Visi norime ir laukiame nemokamo gydymo, visiems prieinamo mokslo, socialinio draudimo, gyvenimo sąlygų pagerinimo ir t. t. Visi visko norime, bet ar visi pagalvojame, kad per tokį trumpą laiką visko pasiekti negalima, kad tolimesnį žingsnį į naują ateitį, į naujus laimėjimus pareikalaus didesnio įsitempimo, darbo našumo kėlimo, didesnės disciplinos ir organizuotumo. Iš smetoniinio režimo paveldėjome nualintą be pinigų kraštą, iškirstus miškus, nedarbą ir kitas bėdas. Kad nesustotume vietoje, reikia rasti iš minėtų sunkumų išeitį, reikia rasti kelią į naujus laimėjimus, į naują socialistinę statybą. Kai kas mano, kad jei Tarybų Sąjunga atnešė mums išlaisvinimą iš smetoniinio jungo, tai turi atnešti ir visko, ko tik reikia. Tai klaidingas ir žalingas manymas. Gavę iš Tarybų Sąjungos laisvą, taikų ir ramų gyvenimą, patys turime dirbti sparciau, našiau, patys turime įsitempti ir rūpintis surasti naujų išteklių tolimesnei socializmo statybai.

Iki šiol partija ir vyriausybė mus vedė nuo laimėjimo prie laimėjimo. Spieskimės apie partiją, apie vyriausybę, atsidavę dirbkime, nebijokime jokių sunkumų, kovokime su mūsų priešais, nes tik tokiu būdu galėsime eiti į naujus laimėjimus.

Lukošius. Jam Juškaičiuose paskirta 7,6 žemės. Jis džiaugsmo ašaromis pareiškė, kad „visą laiką dirbome ant žemės, bet žemės neturėjome. Šiandien, tarybinės santvarkos ir draugo Stalino dėka, mes gauname žemės. Už tai mes pasižadame būti darbštūs, ištikimi socialistinei santvarkai“.

Komisijos nariams gavusieji žemės įteikė daug gėlių. Įteikdami gėles žagariečiai sakė: „tas gėles skiriame draugui Stalinui“.

Po mitingo susirinkusiems nemokamai buvo rodoma filmas „Leninas Spalio mėn.“

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įsakas apie TSRS valstybines darbo jėgų atsargas

Mūsų pramonės tolesnio plėtimo uždavinys reikalauja, kad nuolat plauktų naujos darbo jėgos į šachtas, rūdynus, transportą, fabrikus ir dirbtuves. Nuolat nepapildant darbininkų klasės sudėties, negalima sėkmingai plėsti mūsų pramonės.

Mūsų krašte yra visiškai likviduotas nedarbas, visiems laikams baigta su skurdu ir vargu kaime ir mieste. Todėl pas mus nėra tokių žmonių, kurie būtų priversti belstis ir prašyti būti priimtiems į fabrikus ir dirbtuves ir kurie tokiu būdu sudarytų besiveržiančią į darbą nuolatinę darbo jėgos atsargą pramonei.

Tokiomis sąlygomis valstybei kyla uždavinys organizuoti naujų darbininkų iš miesto ir kolchozinio jaunimo parengimą ir sudaryti būtinas darbo jėgų atsargas pramonei.

Su tikslu sukurti valstybines darbo jėgų atsargas pramonei, TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas nutaria:

1. Pripažinti būtina kasmet rengti perduoti pramonei valstybines darbo atsargas nuo 800.000 ligi 1.000.000 žmonių, apmokant miesto ir kolchozinį jaunimą tam tikrų gamybos profesijų amatų mokyklose, geležinkelių ir fabrių bei dirbtuvių mokyklose.
2. Parengti kvalifikuotiems darbininkams, metalininkams, metalurgams, chemikams, kasyklų darbininkams, naftos pramonės darbininkams ir kitų daugiau parengimo reikalaujančių profesijų darbininkams, o taip pat kvalifikuotiems jūros transporto, upių transporto ir ryšių darbininkams — organizuoti miestuose amatų mokyklas su dvejų metų mokslo kursu.
3. Parengti kvalifikuotiems darbininkams geležinkelių transportui — mašinistų padėjėjams, šaltkalviams, garvežių ir vagonų remonto darbuos, katilų kurikams, kelių taisyso brigadieriams ir kitų daugiau pasirėngimo reikalaujančių profesijų darbininkams — organizuoti geležinkelių mokyklas su dvejų metų mokslo kursu.
4. Masinių profesijų, visų pirma, anglies pramonei, rūdos kasyklų pramonei, metalurgijos ir naftos pramonei, o taip pat statybos darbininkams parengti — organizuoti fabrių ir dirbtuvių mokyklas su šešių mėnesių mokslo kursu.
5. Nustatyti, kad mokslas amatų, geležinkelių ir fabrių bei dirbtuvių mokyklose bus nemokamas ir kad tose mokyklose besimokas jaunimas bus valstybės išlaikomas.
6. Nustatyti, kad valstybines darbo jėgos atsargas yra tiesioginėje TSRS Liaudies Komisarų Tarybos žinioje ir kad tų darbo jėgų liaudies komisariatai ir įmonės negali panaudoti be vyriausybės leidimo.
7. Suteikti TSRS Liaudies Komisarų Tarybai teisę kasmet šaukti (mobilizuoti) nuo 800.000 ligi 1.000.000 miestų ir kolchozų vyriškos lyties jaunimo nuo 14 ligi 15 metų amžiaus mokyti amatų ir geležinkelių mokyklose ir nuo 16 ligi 17 metų amžiaus — mokyti fabrių ir dirbtuvių mokyklose.
8. Įpareigoti kolchozų vadovus kasmet šaukimo (mobilizacijos) būdu skirti po du nuo 14 ligi 15 metų amžiaus vyriškos lyties jaunuolius į amatų ir geležinkelių mokyklas ir nuo 16 ligi 17 metų amžiaus — į fabrių ir dirbtuvių mokyklas nuo 100 kolchozų narių, skaitant vyrus ir moteris nuo 14 ligi 55 metų amžiaus.
9. Įpareigoti Darbo Žmonių Atstovų Miestų Tarybas kasmet šaukimo (mobilizacijos) būdu skirti vyriškos lyties jaunuolius nuo 14 ligi 15 metų amžiaus į amatų ir geležinkelių mokyklas ir nuo 16 ligi 17 metų amžiaus — į fabrių bei dirbtuvių mokyklas. Skiriamų jaunuolių skaičių kasmet nustatys TSRS Liaudies Komisarų Taryba.
10. Nustatyti, kad visi, baigę amatų, geležinkelių, o taip pat fabrių bei dirbtuvių mokyklas, laikomi mobilizuotais ir privalo ketverius metus iš eilės dirbti valstybinėse įmonėse, pagal TSRS Liaudies Komisarų Tarybos Vyriausiosios Darbo Jėgų Atsargos Vadovybės nurodymus. Jiems bus patikrintas atlyginimas pagal darbo vietą bendrais nuostatais.
11. Nustatyti, kad visiems, baigusiems amatų, geležinkelių ir fabrių bei dirbtuvių mokyklas, šaukimas į Raudonąją Armiją ir jūros karo laivyną, bus atidėtas, kol jie atidirs privalomą laiką valstybės įmonėse, kaip nustato šio įsakio 10 straipsnis.

TSRS AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PREZIDIUMO PIRMININKAS

M. KALININAS

TSRS AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PREZIDIUMO SEKRETORIUS

A. GORKINAS

Maskva, Kremlius, 1940 m. spalio 2 d.

TSRS Liaudies Komisarų Tarybos nutarimas dėl mokesčių už mokslą

MASKVA, X/3. TASSAS. TSRS Liaudies Komisarų Taryba paskelbė nutarimą apie mokesčio už mokslą aukštesnėse vidurinių mokyklų klasėse ir aukštesiose TSRS mokyklose įvedimą ir apie stipendijų skyrimo tvarkos pakeitimą.

Atsižvelgdama į pakilusią darbo žmonių materialinę gerovę ir dideles Tarybų valstybės išlaidas statybai, nuolat augančiam vidurinių ir aukštųjų mokyklų tinklui įrengti ir išlaikyti, TSRS Liaudies Komisarų Taryba pripažino būtina reikalinga pareikalauti, kad dalį išlaidų už mokslą vidurinėse ir aukštesiose TSRS mokyklose sumokėtų patys darbo žmonės, ir ryšium su tuo nutarė:

1. Nuo 1940 metų rugsėjo 1 d. įvesti mokesčių už mokslą aštuntoje, devintoje ir dešimtoje klasėse vidurinių mokyklų ir aukštesiose mokyklose.
2. Nustatyti vidurinių mokyklų 8—10 klasių mokiniams tokį mokesčių už mokslą: a) Maskvos ir Leningrado, o taip pat sąjunginių respublikų sostinėse — 200 rublių metams; b) visuose kituose miestuose ir kaimuose — 150 rublių metams.
- PASTABA: Nurodytą mokesčių už mokslą 8—10 klasėse vidurinių mokyklų taikyti taip pat technikumų, pedagoginių mokyklų, žemės ūkio, medicinos ir kitų vidurinių mokyklų mokiniams.
3. Nustatyti tokį mokesčių už mokslą TSRS aukštesiose mokyklose: — a) už mokslą aukštesiose Maskvos, Leningrado ir sąjunginių respublikų sostinių mokyklose — 400 rublių metams; b) už mokslą aukštesiose mokyklose, esančiose kituose miestuose — 300 rublių metams; c) už mokslą aukštesiose meno, teatro ir muzikos mokyklose — 500 rublių metams.
4. Mokestis už mokslą įnešamas į atitinkamą mokslo įstaigą lygiomis dalimis du kartus per metus: rugsėjo 1 d. ir vasario 1 d.
- PASTABA: Už 1940—41 mokslo metų pirmąjį pusmetį mokestis už mokslą sumokamas ne vėliau, kaip lapkričio 1 d.
5. Mokestis už mokslą, dėstomą už akių vidurinėse ir aukštesiose mokyklose, bus per pusę mažesnis.
6. Nustatyti, kad nuo 1940 metų lapkričio 1 d. stipendijos bus skiriamos tik tiems studentams ir technikumų mokiniams, kurie turi labai gerus pažymius. ELTA.

LTSR Liaudies Komisarų Tarybos NUTARIMAS Nr. 202 dėl naujo prekių kainoraščio patvirtinimo

Lietuvos TSR Liaudies Komisarų Taryba nutaria:

1. Patvirtinti Lietuvos TSR Prekybos Liaudies Komisarų Tarybos išduotą naują kainoraštį maisto pramonės gaminiamis ir pramonės prekėmis, suteikiant jam galią nuo šio nutarimo paskelbimo dienos.

2. Įpareigoti Prekybos Liaudies Komisarų Tarybą nustatyti griežtą kontrolę, kad nebūtų peržengiamos kainos.

Lietuvos TSR Liaudies Komisarų Tarybos Pirmininkas
M. Gedvilas

Kaunas, 1940 m. spalio 5 d.

Lietuvos TSR Liaudies Komisarų Tarybos Reikalų Valdytojas A. Bauža

Svarbus paaiškinimas jaunuomenei dėl stojimo į amatų, geležinkelių ir fabriku mokyklas

Maskva, X.5. TASSAS. Vyriausioji Darbo Jėgų Atsargų Vadovybė prie TSRS Liaudies Komisarų Tarybos paskelbė įsakymą, kuriame sakoma:

Į amatų ir geležinkelių mokyklas priimamas miestų ir kolchozų vyriškos lyties jaunimas nuo 14 iki 15 metų amžiaus, baigęs nemažiau kaip pradžios mokyklą ar keturias vidurinės mokyklos klases.

Į fabriku bei dirbtuvių mokyklas priimamas miestų ir kolchozų vyriškos lyties jaunimas nuo 16 iki 17 metų amžiaus, vis viena koki mokslą būtų išėjęs.

Tiek vyriškos, tiek moteriškos lyties moksleiviai, kurie lanko fabriku bei dirbtuvių mokyklas, kurios reorganizuojamos į amatų ir geležinkelių mokyklas ir į fabriku bei dirbtuvių mokyklas, turi pirmenybę būti priimti į naujas mokyklas. Priimant į geležinkelių mokyklas, pirmenybę bus teikiama geležinkelio transporto darbininkams. Amatų ir geležinkelių mokyklų, lygiai kaip fabriku bei dirbtuvių mokyklų direktoriai turės teisę išimties keliu iš ligišiolinių fabriku bei dirbtuvių mokyklų į naujas mokyklas priimti tiek vyriškos, tiek moteriškos lyties mokinius, kurie būtų peraugę nustatytą į tas mokyklas priimti amžių.

Amatų ir geležinkelių mokyklose greta specialijų dalykų bus dėstomi ir bendro lavinimo dalykai ir bus taikoma speciali disciplina. Mokslo metai prasidės rugsėjo 1 d. Išimties keliu šiais metais mokslas prasidės gruodžio 1 d. Amatų ir geležinkelių mokyklose kasdien mokslas truks 7 valandas (5 valandos profesinio

mokymo ir 2 valandos bendro lavinimo), o fabriku bei dirbtuvių mokyklose mokslas kasdien truks 8 valandas.

Mokslas amatų, geležinkelių ir fabriku bei dirbtuvių mokyklose bus nemokamas. Amatų ir geležinkelių mokyklų mokiniai aprūpinami mokslo priemonėmis, maistu, drabužiais, skalbiniais, avalyne valstybės lėšomis, o atvykę iš kaimų ir iš kitų miestų mokiniai gaus ir bendrabutį. Amatų ir geležinkelių mokyklų mokiniams įvedama speciali uniforma. Fabriku ir dirbtuvių mokyklų mokiniai bus valstybės lėšomis aprūpinami maistu, skalbiniais ir drabužiais, o atvykę iš kaimų ir iš kitų miestų — ir bendrabučiu. Visiems, baigusiems amatų, geležinkelių ir fabriku bei dirbtuvių mokyklas, bus išduoti atestatai. Kiekviena mokykla turės savo biudžetą.

Kiekvieno tipo mokykla galės atlikti elementarinius valstybės užsakymus. Trečdalis pelno už šiuos užsakymus ir už mokinių atliktą darbą bus įnešama į valstybės biudžetą, antras trečdalis pasilikis mokyklos direktoriaus žinioje mokyklai plėsti ar kultūriniais tikslams ir trečioji pelno dalis bus atiduota dirbusiems mokiniams.

Įsakymu patvirtinamas šaukiamų minėtoms mokykloms mokinių atskirose TSRS respublikose ir srityse 1940 metų gruodžio 1 d. planas. Asmenys, priimti į amatų, geležinkelių ir fabriku bei dirbtuvių mokyklas savo noru, laikomi taip pat mobilizuotais ir juos liečia visos mobilizacijos keliu pašauktų mokinių teisės ir prievolės.

SKAITYTOJŲ ŽODIS

TALKOS

Dabartinė mūsų vyriausybė ragina darbo valstiečius, kuriems dėl ūkio padargų stokos, ar kitokių priežasčių gali nukentėti laukų nuvalymas, arba laiku žiemkenčių išėjimas, imtis talkų organizavimo. Tai, anot Žemės ūkio ministerio Mickio žodžių, senas ir labai gražus įprotis Lietuvoje. Šis girtinas įprotis ministerio raginamas ypatingai dabar panaudoti. Daugelis valstiečių, suprasdami padėti, jau imasi naudotis šiuo praktišku metodu.

Talkos tai tikrai labai gražus ir lietuvių pamėgtas įprotis. Jos buvo likę tradiciniu reiškiniu. Juk seniau rugiapūtė, kūlimas, linų minimas, ar kitoki masiniai darbai neapsėdavo be talkų.

Tačiau paskutiniaisiais laikais, Smetonos bičiulių vadinamais Lietuvos sužydėjimo metais, talkos pradėjo nykti. Jei kartais jas ir susikviesdavo valstiečiai, tai daugiausia tik iš artimųjų giminų. Nei kiek neapsiriksio pasakės, kad šiam gražiam mūsų papročiiui pakenkė buvęs režimas. Tiesiogine to viso priežastimi buvo priešingosios organizacijos. Sakysim, valstietis, kurio vienas ar du vaikai buvo pavasarininkai, nėjo pas kaimyną jo į talką kviešti, nes pastarojo sūnus ar duktė buvo prie jaunatietuvių prisirašę. Kaipgi jie sueis prie vieno darbo, arba už bendro stalo drauge pietų susės, jeigu vieniems kunigas prikaldėdavo neįsileisti į jaunūčion, o kitiems tautiškojo jaunimo „vadūnai“ įsakydavo pirmuosius vyti iš gegužinių ir vakarėlių. Ir nežiūrint į tai, kad tie aksebantais apsikabinę „vadai“ su kapelionais ar dvasios tėvais drauge naktis prie proferanso praleisdavo, arba gero vyno butelius

pasistatę kartu krizendavo iš apmulkinto jaunimo, geriausi vaikystės draugai, artimiausi kaimynai gniaužydavo vieni prieš kitus kumštis ir lenkdavosi vieni kitų, kad nesustiktų. Ašku, kad tokiose sąlygose emė nykti ir, beabėjo, būtų galutinai išnykęs gražus kaimynų sugyvenimas, žinoma kartu ir talkininkavimo paprotys. Tai štai dėl ko kasmet vis rečiau ir rečiau nuskambavo prie užbaigtų darbų bendros talkininkų dainos.

Su prarajon nugarėjusiu liūdno atminties režimu išnyko ir visos buvusios organizacijos. Žinoma, tuo pačiu atėjo laikas užčiaupti lūpas ir tiems „visuomenės veikėjams“ — lietuviškojo jaunimo kiršintojams. Nuo dabar visų mūsų vienas šūkis, vienas obalsis — darbas. Užtai dabar, užmiršę praeitį, kada buvome tiek vieni tiek antri suklaidinti, paspausime kaimynas kaimynui rankas ir tučiuojau pradėkime realizuoti visų mūsų bendrąjį obalsį. O tai atlikime talkose, padėdami vieni kitiems atlikti nebaigtus darbus. Tuo mes trigubą savo pareigą atlikime. Pirmiausia pasitarnausime tėvynei, nes dirbdami sau arba kaimynui, kartu prisidėsime ir prie naujosios socialistinės Lietuvos skubotesnio atstatymo. Laiku, tinkamai ir greitai atlikdami darbą, padarysime kaimynui neabejotiną malonę. Pagaliau kuogi kitu, jei ne darbu būrodysime tarpusavio draugiškumo jausmus.

Tat tegul šį rudenį nuskardės visi tarybų Lietuvos kampeliai linksmu talkininkų klegesiu ir naujomis dainomis.

Br. Stalnionis

Geras derlius Rytinėje Ukrainoje

Lvovas, Tassas. Rytinėje Ukrainoje šių metų derlius buvo žymiai didesnis, negu ankstesniais metais. Turimais apytikrais daviniais, ūkininkai gavo nuo vieno hektaro mažiaušiai 11,2 kvintalus grūdų, 189 kvintalus runkelių, 101 kvintalus bulvių. Kolchozuose derlius buvo žymiai didesnis, būtent — 12 kvintalų grūdų nuo hektaro.

Tas reiškia, kad kolchozai užaugino žymiai daugiau, negu individualūs ūkininkai. Iš daugumos kolchozų dar neturima tikslų žinių apie gautą derlių, tačiau dabar turimais daviniais tas aiškiai įrodoma. Liubačovo srities kolchozai gavo nuo vieno hektaro mažiaušiai 5 kvintalus daugiau grūdų, negu atskiri ūkininkai. Elta.

Kaip tvarkosi kaimyninės Latvijos TSR valstiečiai

Be abejo įdomu ir mūsų valstiečiams žemdirbiams, išgirsti kaip dabar gyvena ir tvarkosi mūsų artimiausios kaimyninės Latvijos TSR valstiečiai. Yra daug panašumų, bet yra ir daug skirtumų.

Latvijos „vado“ Ulmanio laikais buvo laikoma, kad Latvija yra valdoma ūkininkams palankios vyriausybės. Bet tikrenybėje kaip tik Ulmanio laikais Latvijos žemės ūkis išgyveno įvairias negeroves ir labai maža terodė žymių daryti pažangą. Gražių kalbų netrūko, netrūko ir darbininkų ir žemdirbių sluoksniams daromų skriaudų. Pavasarij dideli laukų plotai likdavo neapsėti, o rudenį nenuvalyti. Neva „besirūpindamas“ valstiečiais Ulmanio režimas užmiršo tikrenybėje ir žemę ir ją dirbančiuosius. Tik dabar Tarybų valdžia ėmėsi ir Latvijoje tvarkyti žemės ūkį ir valstiečių reikalus tokiu mastu ir tokiu būdu, kad žemės ūkis pakiltų, o visi žemę dirbantieji susilauktų geresnių dienų.

Žemės paskirstymas ma ažemiams ir bežemiams

Pagal paskutinį žemės ūkio surašymą Latvijoje buvo iš viso apie 231.000 ūkių, kurių žinioje buvo 6,19 mil. hektarų žemės. Daugiau kaip pusė visos žemės, būtent 3,98 mil. hektarų priklausė 40.000 ūkių savininkų, turinčių virš 30 hektarų. Tai sudarė apie 64% visos žemės. Apie 190 tūkst. valstiečių teturėjo tik apie 36% visos žemės. Stambieji ūkiai turėjo dažniausiai pačias geriausias žemes, pačias derlingiausias ir pelningiausias, o mažai. Krapš-tėsi, tikrai sakant, žemės liekanose. Apie 85 tūkst. mažųjų turėjo mažiau kaip po 10 hektarų. Pagal ūkių skaičių jie sudarė apie 36%, bet pagal priklausantį jiems žemę jie sudarė tik 9,5%. Savaimė aišku, kad toki smulkučiai ūkiai vos galėjo išmaitinti savo savininkus, kartais nei to negalėjo.

Iš viso žemės fondui teko 811.838 hektarai. Tai didžiulis plotas, sudaręs virš 12% visos žemės. Kaip tas fondas susidarė? Iš 34.672 ūkių, kurie buvo didesni kaip 30 ha, nusavinta per 778.000 ha. Bažnyčių, vienuolynų ir parapijų žemių nusavinta 18.174 ha. Iš tautos priešų ir žemės spekuliantų nusavinta per 1000 ha. Iš valstybės turimų žemės plotų į fondą pateko per 14.000 ha.

Žemės prašytojų iš viso buvo per 156.000. Iš jų buvo apie 60.000 mažųjų, per 28.000 sklypų nuomotojų, apie 10.000 dvarų kumečių, ir apie 57.000 bežemių laukų darbininkų.

Žemę paskirstant įkurta 47.487 nauji ūkiai naujakuriams bežemiams, kiekvienam paskiriant vidu-

valstiečiai

tiniaiškai po 10 hektarų, iš viso per 474.000 ha. 22.882 mažajam gavo prie savo turimos žemės dar 75.000 ha. Kiekvienam vidutiniškai pridėta po 3,3 ha.

Kaip įkurdins naujakurius

Tai yra gana svarbus klausimas. Kapitalistinėje buožių santvarkoje naujakuriai buvo palikti savo likimui be reikiamos globos. Kitaip yra tarybinėje santvarkoje. Tik apie 3.000 naujųjų sodybų turi pakankamai trobesių, apie 3.000 turi tik dalį trobesių, o apie 40.000 naujakurių ūkiuose reikės visus trobesius naujus pastatyti. Ir jie bus statomi. Jau pasirodė išdirbti ir pritaikinti standartizuotus namų projektus ir finansuoti pačią statybą. Trobesiai bus statomi ne tik mediniai, bet ir iš plytų ir kitos patvarios medžiagos. Statybos ir inventoriaus bei sėklų įsigijimo reikalams naujakuriai gaus ilgalaikes paskolas, kurių naštos naujakuris visai nejaus, tuo labiau, kad jam jau iš pat pradžių sudaromos galimybės uždirbti. Jau pačiu pirmuoju laiku naujakurių įkurdinimo reikalams numatyta apie 14 milijonų latų. Paskolos gyvajam inventoriumui įsitiecti pirmiems penkeriems metams duodamos visai be nušimčių.

Atsiranda traktoriai, kombainiai ir mašinų stotys

Naujakuriamis ir seniesiems valstiečiams pagelbėti apdirbti žemę, derliui nuimti ir iškulti visoje Latvijos TSR steigiamos mašinų stotys, kurios veiks „žemės apdirbimo kooperatyvų“ pavidalu. Tos stotys padės valstiečiams tik mašinomis ir motorais bei techniškuoju personalu, bet šiaip jau patsai žemės apdirbimas lieka pačių valstiečių nuožiūra. Jau išdirbti tokių mašinų kooperatyvų statutai. Jų žinion pereis ir tie 100 traktorių, kurie gaunami jau dabar iš Tarybų Sąjungos kitų respublikų. Tos stotys turės savo žinioje ir visas kitas reikalingas mašinas.

Sėkmingos pastangos pašalinti darbo jėgų trūkumą žemės ūkyje

Dėl lauko darbininkų trūkumo Latvijos valstiečiams būdavo vis amžina bėda. Ir šiais metais apie 12% vasaros laukų negalėjo būti laiku nuimti ir gedo dėl to, kad nebuvo kam laukuose dirbti. Iš vienos į kitą

dieną pragaistingas kapitalistinės santvarkos palikimas negali būti sutvarkytas, tad teko griebtis laikinų priemonių. Be kita ko iš miestų fabriku ir istaigų kas savaitę tūkstančiai žmonių vyksta į provinciją trum-palaikiams laukų darbams ir atskai-romis grupėmis padeda valstiečiams nuimti derlių ir kitus darbus atlikti. Kas šeštadienį vien tik iš Rygos išvyksta tiems darbams apie 3.000—4.000 miestiečių, kurie, padirbėję iki sekmadienio vakaro, vėl grįžta į savo darbuviutes. Bet tos savanorių darbo kolonos, aišku, yra tik laikinė priemonė. Žemės paskirstymas tiems, kurie ją dirba, žemės ūkio darbininkų būvio gerinimas ir kitos socialistinės priemonės bematant padeda išrišti ir tą rūpimą Latvijos žemės ūkiui klausimą. Daug reikšmės čia kaip tik turės žemės ūkio darbų mechanizacija. Juk šimtai naujų žemės ūkio mašinų gali pavaduoti dešimtis tūkstančių darbo rankų. Ateis laikas, kad dėka socialistinio planingo ūkio Latvijos TSR valstiečiams nebeteiks šauktis sezoninių lauko darbininkų iš kitų kraštų.

Valstiečių organizavimas

Latvijos TSR valstiečiai dabar telkiami į žemės ūkio draugijas, kurių numatoma kiekvienam valsčiuje po vieną. Toliau valstiečiai telkiami į mašinų ir traktorių kooperatyvus, į pieno perdirbimo kooperatyvus ir į vartotojų kooperatyvus. Samdomieji žemės ūkio darbininkai turi savo didžiulę profesinę sąjungą, kuri įjungta į bendrą profesinių sąjungų centrą.

Valstiečių spauda

Panašaus pobūdžio, kaip mūsų „Valstiečių Laikraštis“, Latvijoje iš-eina „Brivais Zemnieks“, leidžiamas Latvijos Kompartijos Centro Komiteto. Bet išeina ne du kartu per savaitę, kaip mūsų, o kasdien. Tai yra dėl to, kad Latvijos TSR jau ir provincijoje pašto susisiekiams yra taip sutvarkytas, kad dienraščiai greitai (dažniausiai tą pačią dieną) patenka į valstiečių namus kaime. Dar išeina savaitinis „Darba Zemnieks“ ir dvisavaitinis žurnalas „Zemkopis“, panašiai kaip mūsų „Žemės ūkis“. Daržininkystės ir sodininkystės žurnalas „Daržkopibas“ un biškopibas žurnalai — eina kas mėnesį, kaip ir mėnesinis „Laukų Sėta“. Žemės ūkio skyrius per savaitę vieną antrą kartą būna ir Aukščiausios Tarybos Prezidiumo dienraštyje „Padomju Latvija“. Minėtus žemės ūkio srities žurnalus ir šiaip žemės ūkio literatūrą leidžia Žemės ūkio liaudies komisarato įsteigta Žemės ūkio literatūros leidykla. J-is.

Mūsų žvejams ateina šviesesnės dienos

Nevėžio ir Nemuno žvejai dėl žuvų ūkio pertvarkymo socialistiniais pagrindais

Kapitalistinėj Lietuvoj žuvų ūkis ėjo prie visiško sunykimo. Nuomojamose valstybiniuose vandenyse siautėjo visoki spekuliantai, o tuo tarpu tikrieji žvejai su savo gausingomis šeimomis gyveno varge ir skurde. Dėl blogai organizuoto žuvų apsaugos, vandenų teršimo, neprižiūrėjimo vandens malūnų, nesirūpinimo paketli žuvinungo dirbtiniu veisimu — metal iš metų mažėjo vandenų žuvininkystei. Turimais duomenimis iš 1 ha valstybės išnaudojamų žuvininkystei vandenų per metus buvo gaunama vidutiniškai 7—8 kg žuvies. Tuo tarpu Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjungoj, valstybiniuose ir kolchozų vedamuose ūkiuose žuvų derliai iš 1 ha siekia iki 1.300 kg ir daugiau. Tad galime įsivaizduoti, koks galėjo būti žvejų gerbūvis prie taip nežuvingų vandenų.

Dabar žvejams ateina geresnės dienos. Perėmus žuvų ūkį tvarkyti Maisto Pramonės Liaudies Komisaruiui ir paskelbus žuvų ūkio pertvarkymo planą, žvejai šviesesnėmis viltimis žiūri į savo ateitį.

— Laimingi esame, — sako Nevėžio žvejai, — kad ir vandenys atiteks tiems, kurie juose dirba ir iš jų pragyvena. Iki šiol sunkus buvo gyvenimas. Štai aš ir brolis turime vos po pusę ha žemės, tai nuomoja-

me gabalą upės. Mokame didelę nuomą — po 350 litų per metus. Išrinkti nuomą ir septynių asmenų šeimai pragyventi iš žvejybos nelingva. Todėl dabar esame dėkingi vyriausybei, kad vandenys bus pavestį naudotis neturtingiems žvejams ir nereikės mokėti už juos mokesčių bei nuomų.

— Didelė buvo netelsybė, kad iki šiol vandenį buvo leidžiama nuomoti pirkliais, kapitalistams ir paupių ūkininkams, kurie turi po keliolika ha žemės. Jie traukte ištraukdavo iš mūsų burnos duonos kasnį. Valstiečiai, turintieji daugiau žemės, iš jos gali gerai gyventi, kam leisti jiems atimti duoną iš žvejų.

— Geras dalykas, kad žuvį žada supirkti už tvirtą kainą, sako žvejai. — Gal būtų taip sutvarkys, kad neberekės kiekvienam žvejui su keliais kilogramais žuvies trenktis toli į miestą ir nešioti ją po pardavėtuves ir butus. — Taip pat girtinas sumanymas organizuoti tinklų mezgėjus. Tinklų ne lengva gauti ir jie labai brangūs, nes visoki tarpininkai nori daug uždirbti. Susior-ganizavę į arteles, ar kaip ten, žvejai, tinklų mezgėjai ir kiti žvejybos darbininkai galės nusikratyti visokių parazitų.

Žvejai taip pat džiaugiasi vyriausybės ketinimu įsteigti žuvininkys-

tės mokyklą ir ruošti žvejams kursus.

— Į mokyklą tur būt tikrai susigundysiu leisti vieną savo sūnų, — sako žvejys. — Mes, sėnai, žvejų jame kaip mus tėvai išmokė ir ką naujo patys patyrėme. Jaunieji bus laimingesni, nes galės pasisemti mokslo šviesos. Berniukas, atrodo, nekvailas ir turėtų sau geresnę ateitį sukurti. Gal išėjęs mokslą išplauks į jūrą, į didesnius vandenis. O jau į žvejų kursus, tai ir mes sėnai mietai nušliaušime. Nors ir amžiaus galą pasidarysime mokytį, — šypsodamas kalba senas žvejys.

Nemuno žvejai veliuniškiškai taip pat džiaugiasi, kad žuvų ūkis bus kaip reikiant sutvarkytas ir jie, žvejai, taps tikraisiais vandenų šeimininkais.

— Tik dar reikėtų, sako Nemuno žvejys, pastatyti žuvies rūkyklą. Šiomet Nemune ne blogai pagavome lašišų ir ungurių, bet pardavėme labai pigiai. Už lašišos kilogramą gavome vos po pusketvirtito lito, vadinasi, tiek pat, kiek ir už paprastą žuvį. Jei būtų rūkykla, ji užmokėtų ne tokią kainą.

Taigi baigiasi sunkios žvejų dienos. Jie laukė geresnių laikų ir dabar juos turės.

J. Gudjurgis.

Ne plotai aruodus pripildo, bet delnų pūslės

KAIP KOMUNISTAI SUPRANTA LYGYBĘ

Vargu ar yra kita mūsų gyvenimo naujovė, kuri būtų taip sujūdinusi kaimo žmogų, kaip dabar vyksta žemės pertvarkymas. Apie jį kalbama kiekvieno valsčiaus centre, jaudinamasi sodžių ir vienkienų ir svajojama grėbiant paskutinį vasarą ar klūpant nuarotų bulvių vagoj.

Didžiuliai žemės plotai, nešą pelną ir lengvą gyvenimą saulei dykduonių, laikę vergovėje ir materialinė priklausomybės šimtus užuizų, paniekintų kumečių ir smulkiosios valstietijos, šiandien, ir tik šiandien, sugrįžta į tikrųjų šeimininkų rankas ir atlieks savo tikrąją paskirtį — teiks laimę ir sotų gyvenimą plačioms liaudies masėms.

Žemės reforma palietė ir Garliavos valsč. Miriniškių dvaro, sav. Jasinsko žemes.

— Pats Jasinskas mažai ir tebedavo, — pasakoja kumetis. — Atvažiuos, būdavo, pora — trejetą kartų į metus, aprėks visus, apibars... Ir vėl sau išdumia...

— Kur?

— Kaip gi tai kur?! Juk jis turėjo dar ir antrą dvarą prie Žiežmarių!

— Argi?

— Na, taip. Staniavos dvaras, 220 ha. Dabar visus nusavintas. O be to, ir užsienį dažnai išsmukdavo.

— O čia žemė dirvonais buvo užleista, — atsisaukia kitas. — Sėdėjo ponas — kaip šuo ant šieno!

Dabar šitame dvare žemės gauna 6 kumečiai ir 8 mažžemiai, kurių tarpe ir vienas bežemis — nuomininkas Kevalas, 11 vaikų tėvas.

— Visą savo amžį žemę nuomavau, — kalba jis, o skaidri džiaugsmo ašara spindi vėjo nugairintoj blakstienoj. — Dabar nors ant senatvės kitaip po kojų žemę jusiu...

— Kiek gavote?

— Šešis ha.

— Mažoka... — atsiliepia kažkas iš šalies.

Kevalas linksmai moja ranka.

— Ne plotai aruodus pildė, — sako jis, — bet delnų pūslės! O aš pūslų nebijau. Turiu sūnų ir dukterį užsiauginęs, jau kad mes kibsimė į šituos arimėlius! Atvažiuokit, draugas, pas mane po metų, po kelių... Pamatysit, kokius stebuklus aš rodysiu!

Matininkas Klimas ištisia žemėplaną ir parodo gana įdomų grupinės sodybos išplanavimą. Kiekvienai sodybai duodama po pusę ha, kuri prieina prie gaunamos žemės. Sodyba išplanuota pačiame lauko viduryje, Trobos statomos taip, kad žemės rubežius piauna trobesį skersai lygiai į dvi dalis. Po vienu stogu, sienos atskirtos, gyvens dvi šeimos, kurių kiekviena dirbs prie jos kiemo

prieinanti žemės sklypą. Kiekvienai šeimai įrengiama gražūs kambariai, virtuvė ir kiti patogumai.

— Mes ir gyventi dar nemokėsime, — juokauja kumečiai. — Įpratus urve lindėti, net galva sukasi!

Prie manęs prieina mažžemis.

Navickas, gyvenęs Ringaudų km., turėjęs 4 ha, ligotą žmoną ir penkis vaikus, kurių vyriausiajam dar tik 12 metų.

— Pasakyk, draugas, — klausia jis, — kam dabar padėkoti už viską?

— Ar žemės gavote?

Matininkas Klimas rodo bežemiui Kevalui jo sklypo rubežius, kuriame pats Kevalas susižymės kapčius.

Svetimų kalbų mokymas Rusijos FTSR-e

Maskva, Tassas. Rusijos Federalinės TSR liaudies švietimo komisariato kolegija priėmė nutarimą, liečiantį svetimų kalbų dėstymą vidurinėse mokyklose. Nuo šių metų spalio 1 d. 30 Maskvos ir 20 Leningrado vidurinių mokyklų įvedamas svetimų kalbų mokymas, pradedant nuo trečios klasės. Iki šių metų pabaigos bus parengti anglų, vokiečių ir prancūzų kalbų vadovėliai trečios ir ketvirtos klasės mokiniams. Nuo 1943 m. bus įvestas vienos iš trijų kalbų — vokiečių, prancūzų ar anglų — dėstymas visose vidurinėse mokyklose, pradedant nuo penktos klasės.

Kolegija numatė priemonių parengti vidurinėms mokykloms kvalifikuotų svetimų kalbų mokytojų. 1941 m. į pedagoginius ir mokytojų institutus, kuriuose mokoma svetimų kalbų, Rusijos Federalinės TSR teritorijoje bus priimta 6.495 žmonės. Be to, 4.200 žmonių bus mo-

koma už akių. Svetimų kalbų aspirantais šiais metais bus priimta 92 žmonės. Nuo šių metų lapkričio 1 d. prie 34 Rusijos Federalinės TSR pedagoginių institutų pradės veikti dvejų metų svetimų kalbų kursai. Į šiuos kursus bus priimta 3.510 žmonių, kurie praktiškai svetimas kalbas vartoja ar moka svetimas kalbas vidurinėse mokyklose programos reikalavimų ribose. Baigiantiems kursams bus duota teisė dėstyti svetimas kalbas 5—7 vidurinės mokyklos klasėse. Tuo pačiu metu buvo nutarta palikti šiems metams ir vienu metų svetimų kalbų kursus, kuriuos dabar lanko 2.500 žmonių.

Kolegija nutarė ateinančiais metais pastatyti Kuibyševę, Gorkyje, Voronežę, Sverdlovskę ir Irkutskę rūmus, kuriuose tilps po 880 klausytojų. Šituose penkiuose rūmuose bus įsteigti svetimų kalbų pedagoginiai ir mokytojų institutai. Elta.

— O tai kaip gi?! Pridėjo ir man 2 ha! Bet aš ne vien apie tai. Suprask mane, draugas! Žmona mano sunkiai susirgo; kairiojo inksto, suprant, kairiojo inksto operacijai darė! O paskui ligoninėje taip ilgai neatitoko, kad, sakau, prapuolė mano galva! Nuėjau į tvartą, paglosčiau arklį, karvę ir... apsiverčiau. Parduos, galvoju, antstolis viską, viską parduos! Na, o ką darysi... Parsivežiau žmoną ir tyliu... O čia staiga toks raštas ateina. Jau man ir rankos nukrito. Paimu, skaitau... o ten... o ten... taip ir taip, girdi, tokiam ir tokiam mažžemiui Navickui, skola ligoninei ir visa kita sumoje 700 litų nubraukiama!...

Navickui pritrūksta balso. Šiurkščia rankove braukia ašaras.

— Supraskit mane, — kartoja, jis. — 700 litų dovanojo. Karvė liko, arklys liko, žmona smagi ruošiasi po namus, o čia dar ir du ha pridėjo! Ne, nėra kitų tokių žmonių kaip bolševikai... Nėra, draugas! Tik bėda, kad nežinau kam dėkoti, kam atidaryti širdį. O taip norėtusi nueiti ir pasakyti: Štai, sakyti, esu Navickas ir atėjau. Ko reikia? Su piautuvu, tai su piautuvu, o su šautuvu, tai ir su šautuvu!

Vėl nutyla ir žiūri tolyn, lyg matytų horizontu artėjantį nuostabų ateities regėjimą.

Kai sugrįš Kaunan, — sako neatsisukdamas, — perduok viską, kam reikia ir pasakyk, kad čia mes savo galva laiduojame socialistinę ateitį.

Matininkas Klimas žvelgia pro astroliabiją:

— Draugas Miknevičius!

— Esu, — atsiliepia nebejaunas, bet dar žvalus, skurdžiais drabužiais vyras.

— Tamstos sklypas. Prašau užkalti kapčius stulpelį!

Miknevičius pasišokėdamas stveria šlėgą ir tiksliais, tvirtais smūgiais įvaro stulpelį. Kiti šypsodamiesi seka akimis.

— Matai, kas darosi?! O buvo jau visai sugriuvęs senis!

— Ir ne dyvai. Juk jo vaikų — dvylika. Buvo ko per gyvenimą tempti.

— Buvo...

Gelstanti saulė rieda pavakariu ir smagiai žiūri pro medžių viršūnes. Pageltęs lapas atitrūksta nuo šakutės ir ilgai supasi ore. Matininko Klimo brigada suima įrankius ir spėriai žengia laukais, matuodama ir žymėdama vis naujus sklypus.

Ir grįždami mes galvojame, kad šiandien ir šią pat valandą šimtai brigadų sparčiai daigina kapčius, tuos naujojo gyvenimo rodiklius, kurie pranašauja Tarybų Lietuvai naują, sotų ir laimingą rytojų.

Juozas Baltušis.

RUGIŲ SĖJĖJUI

Išarta Tarybų žemė plačiom rankom laisvę semia. Rugių laukas žaliu javu sujudėjo, suvilniavo.

Tik pažvelki, drauge brangus, į tą skaidrų, gryną dangų, ir laimingas pasijusi, nes dangus — tai žemė mūsų.

Tik pažvelk į tą paukštelį, kuris lekia ilgą kelią, kad pavasarį pavytų su gražiuoju saulės rytu, kad pragystų, nugalejęs ir naktis ir šaltus vėjus. Taip ir tave, drauge brangus, nesulamdys aršios bangos. Apsėta Tarybų žemė plačiom rankom laisvę semia. Žalia jūra žalio javo sujudėjo, suvilniavo.

180 metų senelis Azerbeidžane

Groznan, TASSAS. Azerbeidžano Tarybų Socialistinėje respublikoje gyvena vienas iš seniausių žmonių Tarybų Sąjungoje. Tai Chazigovas Arsgeris, kuriam šiais metais sukako 180 metų amžiaus. Nepaisant tokio seno amžiaus, tas senelis gerai mato, girdi ir atsimesna.

Chazigovas Arsgeris gerai atsimena kalniečių vadą Imamą Gazį Muchamedą ir Šamilį, kuris XIX šimtmečio pradžioje vadovavo kalniečiams, kovojusiems su carų savale. Elta.

SOCIALIZMO ĮGYVENDINIMAS

Kaip komunistai supranta lygybę.

Socialistinėje visuomenėje žmonės gyvena pagal dėsni: „Kas nedirba, tas nevalgo“, „Iš kiekvieno pagal sugebėjimus, kiekvienam pagal darbą“. Tai reiškia, kad už lygų atlikto darbo kiekį ir lygią atlygą atlikto darbo kokybę gaunamas vienodas atlyginimas. Už nevienodą darbą gaunamas nevienodas atlyginimas. Tarybų Sąjungoje yra kvalifikuotų darbininkų ir nekvalifikuotų. Negali būti lygiai atlyginami, sakysim, garvežio mašinistas ir patalpų valytoja. Pirmasis daug dirbo, kol išmoko mašinistauti, o valytojos darbo mokyti beveik nereikia. Taip pat negali gauti vienodo atlyginimo, pav., gydytojas ir saskaitininkas, inžinierius ir šaltkalvis.

Tarybų Sąjungoje visos profesijos vienodai garbingos. Tačiau yra skirtumas tarp kvalifikuoto darbo ir nekvalifikuoto, tarp protinio darbo ir fizinio darbo. Vadinas, ir atlyginimas už darbą negali būti visiems vienodas.

Marksistinis socializmas nieko bendra neturi su vadinamuoju visų žmonių suliginimu. Draugas Stalinas yra pasakęs, jog negalima reikalauti, kad visų žmonių reikavimai būtų vienodi, kad visi žmonės savo asmeniniame gyvenime gyventų pagal kokį nors standartą,

pagal kokį nors vieną pavyzdį.

Sakyti, kad socializmo santvarkoje visi turi dėti vienodais drabužiais, valgyti iš vieno dubens, valgyti po lygiai, reikšia kalbėti nieku ir šmeižti socializmą.

Marksizmo — leninizmo lygybė yra ne žmonių asmeniniame gyvenime suliginimas, o klasių (luomų) panaikinimas, visų darbo žmonių lygus išsilaisvinimas iš išnaudojimo, išsilaisvinimas iš kapitalistų ir dvarininkų valdžios; visiems lygus gamybos priemonių nuosavybės panaikinimas; visiems lygios pareigos dirbti ir gauti pagal darbo kiekį bei kokybę atlyginimą.

Taip tvarkomasi socialistinėje visuomenėje.

Socialistinis darbo atlyginimo principas materialiai suinteresuoja žmones kelti darbo našumą, kultūrintis, mokytis. Juo daugiau žmogus žino ir moka, tuo daugiau ir geriau jis dirba, tuo daugiau uždirba, tuo daugiau jis gali vartoti.

Tokiu būdu visiškai sugriaunamas buržuazinis prasimanymas, kad socialistinėje santvarkoje aplamai nėra jokios nuosavybės. Teisybė, nėra gamybos priemonių asm. nuosavybės, bet yra piliečių nuosavybė asmeninio vartojimo dalykams, asmeninė nuosavybė darbo pajamoms ir sušaukoms, yra gyvenamųjų namų ir namų ūkio bei apyvokos dalykų

(Žiūr. V. L. N 12)

nuosavybė. Tokia nuosavybė negali būti priemonė kitiems išnaudoti, todėl ji ne tik nenaikinama, bet ir saugojama socialistinių įstatymų.

5. ASMENS LAISVĖ TARYBŲ SĄJUNGOJE

Socializmas pilnai garantuoja sąlygas asmens gabumams plėtotis, garantuoja tikrąją asmens laisvę.

Draugas Stalinas sako: „socialistinė visuomenė mes sukūrėme ne asmens laisvę suvaržyti, o tam, kad žmogaus asmenybę jaustųsi visiškai laisva...“

Man sunku įsivaizduoti, kokia gali būti asmens laisvė bedarbio, kuris vaikščioja alkanas ir neturi kur pritaikyti savo darbo. Tikroji laisvė yra tik ten, kur panaikinta eksploatacija, kur vieni žmonės neengia kitų, kur nėra nedarbo ir skurdo, kur žmogui nereikia drebėti, kad rytoj jis gali netekti darbo, pastogės ir duonos. Tik tokioje visuomenėje įmanoma tikroji, o ne popierinė asmens ir bet kuri kitokia laisvė“.

Tarybų Sąjungoje negali būti nedarbo, negali būti krizių todėl, kad visas šalies ūkis tvarkomas pagal vieningą valstybinį planą. Taip tvarkydamosi Tarybų Sąjungos valstybė kiekvienam darbingam žmogui gali garantuoti teisę į darbą. Tarybų Sąjungoje nėra kapitalisti-

nės konkurencijos, kurios principas yra vieno naikinimas kito gerovei. Kapitalistinėje visuomenėje žmogus žmogui vilkas. Architektorius (statybininkas), kad nemirtų badu, turi svajoti apie tai, kad daugiau būtų gaisrų, nes tada reikia statyti naujų namų ir jis gali gauti darbo. Stiklininkas turi svajoti apie tai, kad ko daugiausia būtų išdaužoma stiklų, kurpius — kad ko daugiausia sunesiotų batų ir t. t. Kapitalistinė visuomenės gyvenimas taip sutvarkytas, kad arba tu plėši kitus, arba tave kiti plėšia.

Socialistinėje visuomenėje santykiai visai kitokie — čia jie pagrįsti draugišku bendradarbiavimu, savitarpine parama. Vienas už visus — visi už vieną. Žmogus žmogui — draugas, bičiulis. Stachanoviečiai savo mokėjimo dirbti nelaiko paslapyje. Priešingai, savo patyrimo jie pamoko visus darbininkus, rūpinasi pakelti visos įmonės, visos pramonės, viso žemės ūkio našumą.

6. TARYBŲ SĄJUNGOS PILIEČIŲ DIDŽIOSIOS TEISĖS IR PAREIGOS.

Socializmas visiems piliečiams suteikia ypatingas teises: darbo teisę, poilsio teisę, švietimo teisę, materialinio aprūpinimo teisę senatvėje ir darbingumo nustojus. Visiems Tarybų Sąjungos piliečiams įstatymas garantuoja žodžio, spau-

dos, mitingų, susirinkimų, demonstracijų laisvę.

Socializmas visoms tautoms suteikia lygias teises, padeda klestėti tautinėms pagal formą, socialistinėms pagal turinį jų kultūroms, menui ir t. t.

Socializmas moteriai suteikė lygias teises su vyrais visose ūkiško, valstybinio ir kultūrinio gyvenimo srityse. Moteris materialiai nepriklausoma: ji pati užsidirba sau pragyvenimą.

Tačiau socializmas, suteikdamas piliečiams didžiulias teises, uždeda jiems ir šventas pareigas.

Socializmas Tarybų Sąjungoje įgyvendintas ne utopiškoje saloje, o viso žemės papiršiaus šeštojoje dalyje, apsuptoje kapitalistinių atskirotoje nuo viso kito pasaulio valstybių. Iš tų sąlygų eina svarbiausia ir švenčiausia mūsų piliečių pareiga ginti savo tėvynę, stiprinti Raudonąją armiją, Jūrų laivyną ir Oro laivyną, stiprinti šalies karingą ir ūkinę galybę.

Socializmas įpareigoja piliečius saugoti liaudies turtus, saugoti visuomeninę nuosavybę. Kas grobia, gadina liaudies gėrybes, tas yra socializmo priešinys.

Socializmas dar daug turi statyti, kurti, todėl visi privalo dorai ir ryžtingai dirbti, ugdyti socialistinę pažiūrą į darbą, į visuomeninę nuosavybę, į visuomenines pareigas.

Iš rudens reikia suarti laukus

Gana įvairūs žemės ūkio darbai pasiskirsto atitinkamuose metų laikuose. Javams sėti žemės paruošimas daugiausia atliekamas rudens ir pavasarį. Tik juodame pūdy-mės sėjai paruošiamieji darbai tęsiasi visą vasarą. Bet visiems žemės ūky auginamiems augalams žemės paruošimas turėtų prasidėti rudens. Juo lepesniems didesnius reikalavimus statantiems augalams ruošiamą žemę, juo anksčiau paruošiamieji darbai pradedami.

Pirmieji ir patys svarbieji žemės darbai yra arimas. Žemės dirbimo, ypač arimo tikslas — padaryti purią dirvą ir išnaikinti joje piktžolės. Dirvai išpurenti ir piktžolėms joje išnaikinti reikia laiko. Tiesa, gerai ir įvairiais žemės dirbimais padargais galima žemę sutrupinti ir išpurenti per trumpą laiką. Bet taip išpurenta dirva bus bloga, nes nuo didesnio lietaus jos grūmsteliai pasileis ir dirvoje susidarys pluta. O kaip po pluta jaučiasi dygstanti daigai arba žemėnų šaknys, kiekvienas gerai žino. Užtat, norint kad dirvos purumui mažai pakenktų didesni lietūs, reikia kad dirvos trupiniai savaime susidarytų, susiklijuotų. Gerai žinoma, kad skiedrynų, rasodinių ir daržų žemė yra trupininga ir puri. O ji tokia pasidarė dėl to, kad ten daug puvenų, kurios įsisunkę į dirvos grūdėlius juos stipriai sukliajo.

Nors dirvą ardami jokių trąšų nei puvenų dirvon neįnešame, bet laiku ariant dirvos purumą galima pagerinti. Javus nupiovus dirvos paviršiuje pasilieka ražienos ir įvairios augalų nuotrupos, o žemės paviršius ir piktžolių šaknys. Žemdirbio užduotis tas augalų liekanas iki sekančios javų sėjos supūdyti, nes žinome, kad puvenos dirvą daro puresnę. Be to, augalo liekanose yra pasilikę maistingų medžiagų, kurios pasiliuosuoja tik supuvus toms liekanoms. Pasiliuosavusias maistingas medžiagas vėliau pasėti augalai sunaudoja. Dėl tos pat priežasties javai geriau dera iš anksto artose dirvose. Už tai prieš žiemą reikia suarti visus pavasario sėjai skirtus laukus. Juo labiau, kad dabar jau visiems žemės reformos paliestiems valstiečiams paaiškėjo, kuri lauko dalis jiems paliekama.

Šiuo metu galimas tik gilus, nuo 15 iki 18 cm rudens arimas. Nors šiuo vienu arimu taip dirvos nepataisysim, kaip prieš tai pavartoje skutima, bet rudens arimas yra daug naudingesnis už pavasario arimą. Ir dabar dar suartose dirvose iki žiemos gerokai apipus visos augalų liekanos ir sudygs daug piktžolių.

Be to, rudens arimo tikslas — sumažinti pavasario sėjai paruošiamuosius darbus ir geriau išpurenti dirvą. Kaip žinome, rudens laukų arimui yra gana daug laiko, nes arti galima kol žemė sušąla. Nors geriausia žemę arti tada, kai ji gra-

žiai trupa, bet rudens galima arti ir šlapokas dirvas. Svarbu tik kad arkliai nesikankindami galėtų plūgą patraukti.

Dėl šlapio arimo pablogintą žemės purumą žiemos šalčiai išlygina. Mat, rudens ir arimus susigėręs vanduo, žiemą šaldamas plečiasi ir supūrena, sutrupina dirvą į smulkius grumstelius. Šitoks dirvos susmulkinimas yra naudingesnis, kaip pavasarį žemės dirbimo įrankiais, nes žiemą nuo šalčių dirva skeldėja silpniausiais surištose vietose, o pavasarį ten, kur įrankis laužia. Dėl tos priežasties rudens arta dirva turi patvaresnį purumą.

Mūsų gamtos sąlygose, pavasarį, vos žemei pradžiūvus, reikia skubėti sėti runkelius ir vasarą. Tuo laiku sausesnis būva tik paviršutinis dirvos sluoksnis. Plūgo siekiamas sluoksnis būva dar gana drėgnas. Drėgną žemę plūgo noragis tepa, blizgina, gadindamas jos purumą. Tokį arimą akėjant prisi-dirba grumstų, sunkinančių sėjos darbus. Iš kitos pusės, pavasarį ardami laukus suvėliname sėją. O augalų augime pavasario viena diena daugiau reiškia, kaip rudens savaitė. Be to, pavasarį ardami, vartydami žemę ją išdžiūviname. Mūsų gi gamta javų dygimo ir keravimo metu dažniausia mažą lietaus teduoda. Pavasarį užartos ražienos iki javų augimo nespėja supūti, o

piktžolės sudygsta sykiu su javais, juos nustelbdamos.

Rudenį reikia stengtis atlikti galimai daugiau laukų darbų ir dėlto, kad pavasarį dėl pašarų stokos turėsime silpnesnius arklus.

Kaip mažome rudens ardami laukus geriname dirvos purumą, naikiname piktžolės, didiname derlius, vienodžiau išdėstome sunkesnius ir skubotesnius žemės dirbimo darbus, laiku suspėjame atlikti pavasario sėjos darbus ir dirvoje sutau-pomė augalams reikalingą drėgmę.

Jau žinoma kam, kur ir kiek valstybinė Žemės ūkio Komisija žemės paskyrė. Tą jos paskyrimą patvirtino Liaudies Komisarų Taryba, atiduodama žemę amžinam naudojimui. Mūsų Socialistinės Respublikos Vyriausybė, atiduodama valstiečiams žemę, apsaugo juos nuo bankų ir antstolių varžytynių, bet sykiu įpareigoja valstiečius išnaudoti visas žemės jėgas žemės ūkio gėrybėms gaminti. Viena iš svarbesnių priemonių žemės pajėgumui išnaudoti — rudens arimas. Tat, neapvilkite jumis pasitikėjusios Vyriausybės ir neužsileiskite įmonių bei fabri-kų darbininkams.

Ir jūs, valstiečiai, kelkite žemės derlingumą, pavartodami tinkamas jos dirbimą — iš rudens suardami visus laukus.

Agron. A. Leščinskas.

Kaip išlaikyti iki vėlyvo rudens cukrinius runkelius?

Pagal „Lietuvos Cukraus“ nustatytą tvarką, Panevėžio c. fabriko rajono ir Vilkaviškio apylinkės augintojai cukr. runkelius galės į Panevėžio fabriko pradėti siųsti tik nuo gruodžio mėn. 1 d. Tokiu būdu, prisieis iki to laiko cukr. runkelius palaikyti pas save. Šitoks „Lietuvos Cukraus“ nutarimas yra ne tik dabartinės sąlygose pateisinamas, bet iš dalies ir naudingas. Juo labiau bus naudingas, kad už palaikymą bus atskirai primokama. Daugelis augintojų, ypačiai šla-pesniuose rajonuose ir norėdami negalėtų šiuo metu cukr. runkelių nu-kasti, nes dirva yra praskydusi ir sunkiai prieinama. Be to, kada daugumas runkelius yra pradėję kasti, tai ir darbininkų šiuo metu yra labai sunku gauti. Tuo tarpu bent kiek vėliau darbininkai pasi-liuosuoja ir nebėra taip sunku juos pasisamdyti.

Šiuo metu yra pats bulvakasis. Todėl tie augintojai, kurie turi runkelius vėliau pristatyti, gali su visa turima darbo jėga griebtis už bulvių. O jeigu dirvos nebus perdaug praskydusios, tai iki runkelių kasimo bus galima ir jas susiarti.

Vėliau kasantieji cukr. runkelius gauna gerokai didesnius jų derlius. Per eilę metų daryti Vokietijoje ban-

dymai yra parodę tokius rezultatus: rugsėjo mėn. per dieną vienam ha priauga 5,2 cnt.; spalio mėn. per dieną vienam ha priauga 2,4 cnt.; 1-moj pusę lapkričio per dieną vienam ha priauga 2,6 cnt. Vadinasi, jeigu skaičiuotume, kad cukr. runkeliai būtų nuimti ne, pav., rugsėjo mėn. 30 d., bet lapkričio 1 dieną, tai per tą laiką vieno ha plote priaugtų 72 centneriai. Skaičiuojant, kad už juos bus mokama tik po 4 litus ir tai susidarytų 218 litų suma. Todėl šiomet patartina runkelius kasti kaip galima vėliau.

Žinoma, kasant ir pristatant cukr. runkelius vėliau, susidaro ir kai kurių nepatogumų bei nuostolių. Tada ir diena būva trumpesnė ir keliai blogesni ir oras dažnai šal-tas ar lietingas. Bet visus tuos nuostolius su kaupu atlygina pri-mokamoji už runkelius kaina.

Nežiūrint kaip vėlai eur. runkeliai būtų kasami, tačiau iki gruodžio mėn. 1 d. jie negalės žemėje išbūti, nes gali prasidėti šalčiai arba labai prašlapti dirvos. Todėl prisieis runkelius pradėti kasti kai kur spalio mėn. gale ar lapkričio pradžioje.

Nukastus cukr. runkelius, galvutės su lapais nupiovus, reikia tuoj gabenti į krūvas ir pridengti. Pradžioje galima pridengti tais pačiais lapais. Nepridengti runkeliai garuoja, vysta, pradeda pūti ir nustoja daug svorio. Skaitoma, kad per dieną nepridengti runkeliai tiek pat nudžiūsta, kiek ir užauga.

Ilgesniai cukr. runkeliai laiky-mui geriausia juos supilti ten pat dirvoj ar kurioj nors sausesnėj vie-toj į pailgus kaupus. Kaupų apačios plotis gali būti iki pusantro metro, o aukštis apie 1—1,2 m. Il-gumas gali būti ir gana didelis. Vi-dutiniškai vieno ha derlius pagal duotas išmieras sudarytų apie 40 m ilgio krūvą. Toks kaupas leng-va apdengti, runkeliai jame nekai-sa ir gana patogų iš jo sukrauti į vežimus.

Patogiausia runkelių kaupus už-dengti bulvienojais arba lapais. Taip pat gerai tinka šiaudai, bet jie, ypačiai šiais metais gana bran-giai atsieina. Galima kaupą ap-mesti 5—10 cm storumo žemės sluoksnio. Tik tada reikia palikti kaupą viršų atvirą, kad runkeliai nepradėtų kaisti ir pūti. Ant vir-šūnės pakanka uždėti šiaudų ir už-mesti keletą kastuvų žemių, kad vėjas nenuneštų. Kaupų pridengi-mui tinka ir mėšias. Tačiau bene geriausias būdas yra kaupą apdėti bulvienojais arba lapais, o jeigu pradeda rodytis šalčiai — apmesti žemės sluoksnio. Pastebėjus, kad šaltomis naktimis ant kaupų atsi-

Kas isidėmėtina šiomet bulves kasant

Šiomet turime nepaprastai lietin-gą antrąją vasaros pusę ir rudens pradžią. Tatai neabejotinai neigia-mai atsilieps bulvių derliui. Sun-kesniuose dirvožemiuose ir jautres-nės bulvių veislės bus gerokai nu-kentėjusios, papuvusios. Bulvių, kaip ir kitų augalų puvinas nėra pasėka tiesioginio vandens bei drėgmės veikimo, kaip daugelis mano; pūdyto darba atlieka tam tikri mikroorganizmai, dažniausia bakterijos arba žemesnieji grybe-liai. Bet kadangi jie paprastai ge-riausiai bujoja drėgnam orui esant ir nepakenčia ilgesnių sausrų, tai lietingais metais jų prisiveisia la-bai daug, o nuo to ir augalai lietin-gais metais pūva žymiai daugiau, negu sausais.

Pats svarbiausias bulvių pūvimo kaltininkas yra grybelis vadinamas bulviapūdžiu (lotyniškai Phytoph-thora infestans). Bulves kasant apie tą grybelį reikalinga žinoti šiuos pagrindinius dalykus:

1. Jis veisiasi ne tik bulvių gum-buose, bet ir ant jų lapų; ant lapų nuo jo atsiranda didelės, apskritos, pradžioje rudos, vėliau juostančios ir nudžiūstančios dėmės, apie ku-rias drėgnam ir pakankamai šiltam orui esant susidaro labai plona, bet aiškiai balta, į pelėsius panaši pū-

kelių veja; čia būva šio grybelio veisimosi pradai — sporos, kurios, nubyrėję žemėn, su vandeniu prasi-sunkia giliau į dirvožemį ir ten apkrečia bulvių gumbus, nuo ko šie ima pūti.

2. Bulviapūdžis kenkia bulvėms ne tik lauke, bet gali jas pūdyti ir sandėliuose bei rūsiuose. Tuo bū-du, bulvių derlius nuo pūvimo gali nukentėti ne tik lauke, bet ir nu-kastas ir padėtas žiemoti.

Kova su bulvių puvinu dirvoje mums sunkiau įmanoma, nes puvi-mą dirvoje žymia dalimi nulemia nepalankios oro sąlygos. Užtai su-doroto bulvių derliaus apsauga nuo tolimesnio pūvimo priklauso dau-giausia nuo mūsų pačių rūpestingū-mo ir mokėjimo gerai padėti bulvės žiemai. Pagrindinės taisyklės ge-ram bulvių sudorojimui nuo lauko ir padėjimui žiemoti yra šios:

Prieš kasant bulves nupiauti bul-vienojus ir juos pašalinti iš bulvių lauko, kad kasamos bulvės nesusi-liestų su jais; mat, nuo bulvieno-jų bulviapūdžio sporos lengvai gali patekti ant nukastų bulvių, prilipe prie jų patekti į sandėlius bei rū-sius ir ten sukelti bulvių pūvimą. Tais pačiais sumetimais neleistina nukastas bulves dengti bulvienojais.

Bulvių kasimui parinkti kiek gal-int saulėškesnis arba bent sausas dienas; nukastas bulves, prieš pi-lant jas maišuosna ir prieš vežant sandėliuosna, reikalinga papilti plonu sluoksnio ir gerai apdžiovin-ti. Juo daugiau su bulvėmis paten-ka į sandėlius bei rūsius drėgmės, juo didesnis pavojus bulvėms pūti.

Nemašyti supuvusių, pradėjusių pūti arba šiaip apgedusių bulvių su sveikomis, nes bulvių puvinys yra apkrečiama bulvių liga ir nuo vienos supuvusios arba pradėjusios pūti bulvės sandėlyje gali apsikrėsti ir imti pūti daugelis sveikų. Taip pat nereikia maišyti prie sveikų kasimo metu įrankiais perskeltas arba šiaip sužalotas bulves. Visas apipuvusias, apgedusias ir sužalotas bulves geriausia yra nedelsiant su-šerti gyvuliams.

Patalpos bulvėms laikyti žiemą turi būti kiek galint sausesnės, ge-rai vėdinamos ir neperšiltos; ge-riausia temperatūra yra ne aukš-čiau 4—6°C, nes prie tokios tempe-ratūros bulviapūdžio grybelio augi-mas būva labai lėtas, o jo veisima-sis sporomis visai negalimas. Prieš pilant bulves žiemai, patalpas nau-dinga išbaltinti kalkėmis, įmaišius į jas šiek tiek mėlynojo akmenėlio tirpalo.

Šių taisyklių prisilaikyti naudin-ga kasmet, kasant bulves, bet šj-met jas reikėtų ypatingai stropiai vykdyti, nes šiais metais bulviapū-dis yra labai paplitęs bulvių lau-kuose, o iš čia jis gali lengvai per-simesti į bulvių sandėlius, jei nesi-imsime tik ką nurodytų apsisaugo-jimo priemonių. A. Minkevičius.

Neganykime sėklinių žolių pasėliuose

Ateinančių metų žolių sėklų der-lius dalinai priklauso nuo to, ko-kiamе stovyje šiomet jų pasėli pa-liksime žiemoti. Žolių pasėlio paruo-šimo žiemai darbai labai paprasti, tačiau j tai reikia atkreipti rimtą dėmesį, kad keltis metais neturėtu-me iš to nuostolių.

Svarbiausias dalykas nenutęsti per ilgai sėklinių žolių pasėlio ga-nymo arba šienavimo. Sėklinės žo-lės prieš žiemą turi atsigauti, atžel-ti ir iškrūmyti. Tinkamai įže-lusio žolių pasėlio žemėnys sau-gos šaknis nuo šalčių ir toks pasė-lis lengvai peržiemojės kitais me-tais normaliai žels ir duos gausiai žydinčių ūgių, o tuo pačiu ir gerą sėklų derlių, kad žolės prieš apša-lant suspėtų tinkamai atželti, rei-kia nuo spalio mėn. pradžios t. y. nuo dabar nustoti jas ganyti arba šienauti. Jeigu žolės šiuo metu bū-tų didelės, smarkiai sužėlusios, tai reikia jas skubiai nupiauti, kad pa-sėlis dar galėtų prieš žiemą atsi-gauti. Jeigu pasėlis buvo ganomas, reikia nelygiai nuėstas vietas nuly-ginti daigų, nes nelygiai nuganytas pasėlis kitais metais ne visai vie-nodai pradės želti, o tas jau gali

blogai atsiliepti vienodam sėklų brendimui.

Nupiautų žolių negalima laikyti vietoje pradalguose arba sustatytų ant žemės. Taip laikoma nupiauto-ji žolė neleis pasėlini želti, ji įsigulės ir pasėlis susilpnės, o ilgiau pas-tovėjusi gali ir visai „uždusinti“. At-siradusios tokiu būdu tuščios pasė-lio vietos ne tik sumažins žolių sėk-lų derlių, bet, kas visų blogiausia, ten pasidarys piktžolių lizdai, kurie užters žolių sėklą ir dirvą. Kad to visko neatsitiktų nupiautą žolę rei-kia tuojau iš dirvos išgabenti ir džiovinti kitur.

Tręšti, ypač azotu, žolę šiuo me-tu jau vėlu. Patręstos žolės imtų labai smarkiai augti ir šalčiai už-klūptų jas nepasirošusias. Kultūrinės žolės paprastai bijo stovinčio vandens. Stovintis van-duo jas gali greit visai numarinti. Šiuo metu yra kaip tik geras laikas pereiti su kastuvu per žolių pasėli ir iš visų daubelių prakasti vandens telkinius ir griovius ar šiaip nuolai-džias vietas. Šiam darbui laiko rei-kės labai nedaug, o nauda iš to bus didelė.

Agron. B. Kriukelis

Runkelių sėklos augintojai neapsigaukim

Cukrinių ir pašarinių runkelių sėklos auginimas Lietuvoje metal iš metų plečiasi. Augintojų patyrimas didėja. Tačiau vienu atveju daugia-ma augintojų yra be galo drasūs: nuimtus sėklojus riša į pėdus ir džio-vina čia pat dirvoje. Taip elgdami-si jie rizikuoja visu dviejų metų darbu ir geru runkelių derliumi. Esant gražiam orui, tokie pėdai per keletą ar kelioliką dienų išdžiūsta ir suvežus į klojiną galima kultū. Tuo būdu yra sutaupoma laiko ir paleng-vinamas darbas. Ypačiai sėkmingas toks džiovinimas buvo praėjusiais metais, kada ruduo buvo nepapras-tai sausas ir saulėtas. Tačiau reikia pagalvoti ir apie tai, kas atsitiktų su runkelių sėkla, jeigu tokius pėdus žemėje įmerkty lietus. Sėklos augin-tojai turį atsiminti, kad didžiausias reikalavimas, statomas runkelių sėk-lai, yra jos daigumas. Pav., cukr. runkelių sėklos augintojai sutartimi yra įsipareigoję pristatyti sėklą ne mažesnio kaip 80% daigumo. Buvo atsitikimų, kad cukr. runkelių sėk-los vidutinis daigumas, dėl netinka-mo jos džiovinimo tebuvo vos 66%. Dabar tokia sėkla iš viso vargiai be-būtų priimama.

Geriausias sėklojų džiovinimo bū-

das yra ant žaginių. Ypačiai tai svarbu šiais metais, kada visa ant-roji vasaros pusė yra nepaprastai lietinga. Todėl visi runkelių sėklos augintojai neapsigaukite ir žaginius šiomet būtinai vartokite. Iš visų ža-ginių bene geriausi yra stoginiai žaginiai. Tačiau kokius žaginius be-vartotume, ant jų geriau išdžiovin-sime sėklojus, negu ant plikos dir-vos. Puikiausiai tam reikalui tinka šienai džiovinti vartojami žaginiai.

Kraunant ant žaginių, sėklojai į pėdus nerišami. Pats krovimas vyksta sėklojų nuėmimo metu: viena dar-bininkų grupė sėklojus piauna ir deda į paklodę, o antroji neša prie žaginių ir krauna. Kadangi sėklojų kambliai yra gana stori, tai norint juos greičiau išdžiovinti, patartina ant žaginių labai storai nekrauti. Bendrai, norint sėklą tinkamai iš-džiovinti, ją prisieina žaginiuose pa-laikyti bent 2—3 savaites.

Dėl krovimo būdo pačių augintojų nuomonės skiriasi. Vieni siūlo pir-moje eilėje ražus dėti žemyn, o ki-tose eilėse į viršų, galvutes paliekant išorėje. Esą tokiu būdu su-krovus, geriau nuteka vanduo ir sėklojai neįmirksta.

IŠ VISO KRAŠTO

Žingsnis po žingsnio artėjame į kultūrą

Žemalė. Š. m. rugsėjo mėn. 29 d., vietos darbininkų Profsąjungos buvo suruoštas vietos vakaras. Vakarą metu Žemalės Meno Brigada pirmą kartą atliko meniškąją dalį. Vaidino 3-jų veiksmų dramą „Skaidri valanda“ ir deklamavo naujos dvasios eilėraščius. Vaidinimo žiūrėjo apie 250 žmonių. Be to, rugsėjo mėn. 28 d. ta pati programa buvo išpildyta vaikams ir seniams, tą dieną programos žiūrėjo apie 150 žmonių. Vaidinimai praėjo gana puikiai. Ypatingai gerai vaidino šie artistai: Batavičius A., Saltonas E. ir Rutkauskas Justas. Mačiusieji vaidinimus visi buvo patenkinti. Vakarą praėjo tvarkingai. Seniau Žemalė buvo labai pasižymėjusi chuliganizmu ir muštynėmis. Dabar to jau nebesitaiko. Meno Brigada pasižadėjo kiek tik bus galima, dirbti ir patenkinti savo apylinkės gyventojus. Dabar vėl pradėjo repetuoti naują veiklą „Rusai atėjo“. Tą veiklą parąš brigados narys Pr. Tallat-Kelpša. Nusistatyta suvaidinti spalio mėn. 20 d. per Kompartijos ruošiamą vakarą. Jei tas vakaras žiūrovams patiks, tai brigada yra nutarusi atiduoti spaudai. Kadangi naujos dvasios veiklą dar beveik nėra, tai tenka tenkintis esamaisiais ir savo kūrybos dalykėliais. To vakaro pelnas paskirtas skaityklos įrengimui. **Lotis.**

Reikia kultūrinių židinių

Linkuva. Šiaulių apskr. Nėra nei vieno knygyno; ypač pasigendama viešos skaityklos. Yra valstybinė biblioteka, bet kaimiečiams patogiu laiku ji stovi uždaryta. **Ignas Bajarskas.**

Valstiečiai gausiai stoja į kompartiją

Vilkaviškis. Suvalkijos valstiečiai visą laiką nesidavė mulkinami reakcionierių melais apie Tarybų Sąjungą ir kompartiją. Ypač daug simpatijų Suvalkijos valstiečių tarpe kompartija įgijo 1935-6 m., kada komunistai aktyviai padėjo valstiečiams kovoti prieš Smetonos tiraniją.

Dabar valstiečiai gausiai stoja nariais į kompartiją. Kaimuose dažnai pasitaiko atsitikimų, jog net žilagalviai seneliai parciškia norą būti partneriais. **Gv.**

Liaudies sveikata

Šilalė. Tauragės apskr. Gaisrininkų salėje Medicinos gydytojas drg. Zakasas laiko paskaitas kas dvi savaitės. Pirmoji paskaita buvo rugsėjo 22 d. 15 val. Į paskaitą susirinko apie 150 žmonių. Paskaita buvo apie plaučių džiova, jos gydymą pas mus ir SSSR. Toliau drg. gyd. Zakasas laikys paskaitas apie šiltinę ir kitas ligas, vaikų maitinimą ir higieną. **Jevenas-Pocius.**

Isteigta L.L.P. sąjunga

Dubuliskis. Zarasų apskr. Rugsėjo mėn. 28 d. Dubuliskio mokyklos patalpoje įvyko steigiamasis Lietuvos Liaudies Pagalbos Sąjungos susirinkimas. Susirinkime dalyvavo apie 120 valstiečių. Į susirinkimą buvo atvykęs Antaleptės valsč. viršaitis dr. N. Nenėnas, kuris supažindino su šios sąjungos tikslais. Į L. L. P. S. narius įsirašė 40 asmenų. Išrinkta septynių asmenų valdyba. **L. Slapšinskas.**

Valstiečiai skaito dienraščius

Alvišas. Vilkaviškio apskr. Valstiečiai, norėdami geriau sekti dabartinį gyvenimą, nepasitenkina savo laikraščiu, bet taip pat prenu-meruojasi ir dienraščius. **Gv.**

Aiškinasi konstituciją

Dubuliskis. Zarasų apskr. Dubuliskio pradžios mokyklos patalpoje susirenka apylinkės valstiečiai du

kartu per savaitę pasiklausyti Konstitucijos aiškinimo. Konstituciją aiškina vietos mokyklos mokytoja dr. Indrašienė. Valstiečiai gausiai renkasi ir yra tuo patenkinti. **L. Slapšinskas.**

Isteigtas choras

Dubuliskis. Zarasų apskr. Vietos organizacijų iniciatyva isteigtas choras. Jaunimas, o taip pat ir suaugusio amžiaus žmonės noriai stoja į choristų eiles ir yra patenkinti, kad galės pralavinti savo balsus. Choriui vadovauja chorvedys dr. Zabiela. Choro pamokos bus du kartus savaitėje. **L. Slapšinskas.**

Valstiečių mitingas

1940 metų rugsėjo mėn. 29 d. Kurkliuose įvyko suauktas Komjaunimo mitingas. Mitingą atidarė drg. Ciziūnas. Kalbą pasakė Kurklių Profsąjungos Sekretorius drg. Barauskas. Komjaunimo vardu kalbėjo drg. Janišys. Milicijos vardu kalbėjo drg. Viršininkas, kuris kvietė visus valstiečius ir darbininkus, padėti kovoti su liaudies priešais, ir nurodė, kad dabartinė milicija bus ne engėjai, bet darbo žmonių draugas. Paskutinis kalbėjo kompartijos vardu mokytojas Stankevičius, kuris visų kalbas papildė ir nurodė visus nesklaidumus, kaltindamas liaudies priešus ir spekuliantus, primindamas, kad susitvarkius viskas bus sklandžiai gyvenime įvykdyta ir darbininkai aprūpinti darbu, o valstiečiai jų gyvenimo sąlygų pagerėjimu. Dalyviai plojimais pritarė. Dėkojo Raudonajai armijai ir drg. Stalinui už išlaisvinimą. Mitinge dalyvavo apie 2000 žmonių. **K. Kestenis**

Renkami valstiečių komitetai

Šilo - Pavėžupio seniūnijoje 1940 m. rugsėjo mėn. 29 d. susirinkę valstiečiai išrinko savo komitetą, į kurį įeina Pirmininkas K. Račkauskas, sek. Ant. Adomavičius ir narys žymus komunistas Saliamonas Zagurskis. Vietos valstiečiai laukia savo komiteto veiklos, nes jam valstiečiai pavedė atsakingas pareigas. **Vincas Pluščionis**

Atidaroma progimnazija

Dusetos. Zarasų apskr. Šios apylinkės valstiečių vaikams buvo sunkiau prieinama mokslas, kadangi nebuvo gimnazijos arčiau 35 km. Dabar nuo spalio mėn. pirmos dienos

Valstiečiai domisi nauju gyvenimu

Akmenė. Mažeikių apskr. Apylinkės valstiečiai dažnai ateina į spaudos kioską nusipirkti dienraščius. Dabar ūkininkai nepasitenkina vien savaitraščiais. Jie noriai skaito ir dienraščius su naujomis žiniomis. Kaimuose nuolat apgulti radio aparatų besijudamųjų valstiečių. Pažymėtina, kad šiuo metu kaimuose jaučiamas labai drąsias sugyvenimas, be to, kurie pirmiausia neskaitydavo jokie laikraščio, tie jau visi dabar skaito. **V. Vasiliauskas**

Gerai išėjo žiemkenčius

Gudžiūnai. Valstiečiai šiais metais labai gerai paruošė žemę žiemkenčiams ir juos išėjo. Dabar didžiausias valstiečių rūpestis, kad greičiau nuimtų nuo laukų bulves ir cukrinius runkelius. **Goštautas**

Liaudis kultūringai linksmiasi

Sirvydžiai. Tauragnų valsč. Vietos kompartijos komitetas surengė rugsėjo mėn. 29 d. vakarą. Švedriškės meno brigados vaidintojų kolektyvas suvaidino komediją „Uošvė į namus — tylos nebebus“. Drg. A. Ubonis pasakė įdomų monologą. Drg. M. Volkovienė ir L. Preibienė duetu ir solo padainavo naujų liau-

nos atidaroma trijų klasių progimnazija Dusetose, kas daug palengvina norintiems nepasiturintiems šviestis. **L. Slapšinskas.**

Dar nekontroliuota pieningų karvių sveikata

Pašvitičio valsčiaus kai kurių kaimų valstiečiai (Kivylų km.) nusi-skundžia, kad vis dar nepatikrintas pieningų karvių sveikatos stovis. Kadangi kiekvienais metais būdavo randamas tam tikras procentas karvių džiovininkų, tai sergančių, be abejo, yra ir šiemet. Kad būtų išvengta nelaimingų apskrėtimų ir nuostolių, reikėtų neatidėliojant karves patikrinti. **J. A.—us.**

Ir mes judame

Viešnagiai. Alytaus aps. Metelių dvare yra gana didelis namas, kur gana daug erdvių kambarių, o buvo tik pradžios mokykla. Kitos patalpos buvo tuščios. Susiorganizavus komjaunimui, vieną erdvę kambarį jis gavo. Komjaunuoliai kambarį išpuošė. Jame ruošia susirinkimus, šokių ir kit. Rugsėjo mėn. 29 d. buvo suruoštas viešas vakaras. Suvaidino „Garsus gydytojas“ ir „Rami vietelė“. Publikos atsilankė daug. Visi patenkinti. Už gautas pajamas nutarta įsigyti Lenino ir Stalino portretai, vėliava ir užsisakyti laikraštį. **Komjaunuolis**

Pieninėj steigama skaitykla

Tetervinai. Pasvalio valsč. Pieninės valdyba nutarė organizuoti Tetervinų kaime pieninės patalpose skaityklą. Čia bus bibliotekėlė ir radijas. Skaitykla galės pasinaudoti kaimo valstiečiai bei darbininkai. Čia kas rytas suvažiuoja daug žemės ūkio darbininkų ir valstiečių, kurie kol pienas apdirbamas, galės pasiskaityti. Pieninėje veikia ir pašto punktas. **Valstietis**

Geras linų derlius

Joniškio apylinkės valstiečiai džiaugiasi geru linų derliumi. Ypatingai gerai užaugo ankstybieji. Neblogi ir tie, kurių sėją sutrukdė sauros, tik reikiamai nepribrendę. Bendrai, vietomis šiemet pluoštinių linų derlius 20—40% aukštesnis, negu pernai. **Dėdė**

dies dainų lietuvių ir rusų kalbomis. Po sceninės dalies gražiai šoko ir dainavo. Čia liaudis moka labai gražiai ir tvarkingai pramogauti. Girdėjosi gražios liaudies ir raudonarmiečių dainos. **Dėdė**

Reikia kultūringesnių pramogų

Onuškis. Rokiškio apskr. Čia laisvalaikį kai kas praleidžia prie bonkų, kortų, pletkų. Reikia knygyno, skaityklos, paskaitų, vakarų su įdomiomis programomis. Dabar reikia kiekvienam susiprast ir šviestis, kultūrėt. **Rūta**

Pavykęs vakaras

Sipeliai. Panemunio val. Rokiškio apskr. Rugsėjo mėn. 29 d. pradž. mokykloje buvo viešas vakaras. Vaidino „Moterims neįsimetuosi“ 3 v. kom. Suvaidino gerai. Publikos dėl gausumo nebetilpo salė. Tvarka buvo pavyzdinga. Reikia isteigti kultūros brigadą ir įtraukti tas jėgas, kurios nusimano mone. Reikia vaidinti tuos spektaklius, kur yra šių laikų gyvenimas. Valstiečiai, darbininkai ir tarnautojai pagėdauja skaityklos ir knygynėlio. **Rom. Tauterys**

„Gavau tą žemę, kurioj mano tėvas liejo prakaitą“

Utena. Rugsėjo 30 d. buvo įsđalytas Degulių dvaras. Čia seniau baudžiauninkus kankino.

Kumetis, gavęs žemės, sako: „Gavau tą žemę, kurioj mano tėvas, būdamas dvaro baudžianinku, liejo kraują ir prakaitą. Jį mainė ant šuns. Aš šią žemę mylėsiu ir tinkamai apdirbsiu, nes ji yra iš tarybų vyriausybės dovanai gauta ir mano tėvo krauju nupirkta“.

Kitas seniukas, pražilęs, sulinkusią nugara, sako: — „Daug metų vargau, svetimiems ponams vergaudamas, pusininkaudamas ir nuomodams. Nors senatvės susilaukęs turėsiu žemės šmotelį, kurios vaisių niekam nereiks atiduoti ir niekas neleis iš varžytynių už 100 litų“.

I. S.

J. A.—us.

Valstiečiai džiaugiasi, kad vyriausybė nacionalizuoja prekybos įmones

Pasvalys. Pasvalyje nacionalizuota 8 prekybos įmonės. Valstiečiai džiaugiasi, kad padaryta galas lupikavimui, nepagrįstam kainų kėlimui. Rugpjūčio mėnesį Kooperatyvui pritrūkus anglių, pirkliai pakėlė kainas ligi 14 litų už 50 kg. Dabar, per suktybės sukrauti iš liaudies turtai, vėl liaudžiai atiteko. **Valstietis**

Sumažėjo restoranų lankytojų

Akmenė. Mažeikių apskr. Miestelyje yra keturi restoranai ir vienas monopolis, kurie turgaus dienomis būdavo pilni žmonių. Ne vienas net paskutinius centus palikdavo, nors šeima be duonos badavo. Pastaruoju laiku lankytojų skaičius žymiai sumažėjo. Pažymėtina, kad valstiečiai ne tik nebelanko restoranų, bet mažiau bevažiuoja ir į turgus, o tą laiką praleidžia bedirbdami ūkio darbus, nes kiekvienas stengiasi pakelti darbo našumą. **V. Vasiliauskas**

Isteigtas pašto punktas

Prelamčiškė. Alytaus apskr. Rugsėjo 8 d. pradėjo veikti trijų kaimų pašto punktas. Į šią pašto punktą įeina Prelamčiškės, Duselių ir Barčių kaimai. Korespondencija parvežama du kartus į savaitę trečiadieniais ir šeštadieniais. Koresponden-

cija veža visų šių trijų kaimų valstiečiai iš eilės. **V. P.**

Rudens darbai baigiami

Pikellai. Mažeikių apskr. Valstiečiai rugius baigė sėti prieš 2—3 savaites. Rugiai jau sudygę ir gražiai žaliuoja. Javus irgi jau baigia kultū. Nekulta liko nedaug. Linų tik vienas kitas dar nenurovė. Dugumas linus jau iškūlė ir paskleidė. Bulvės baigiamos kasti. Daržai pradėdami nuimti. Užderėjo neperblogiausiai. **Vy. Š.**

Dvaras dalomas valstiečiams

Anapolė. Mažeikių apskr. Dvaro savininkės valstiečiai nėra matę. Ji važinėjo po užsienius ir leido valstiečių prakaitu uždirbtus centus. Dabar dvaras dalomas valstiečiams bežemiams ir mažžemiams. Valstiečiai labai džiaugiasi, kad daugiau buvusi dvaro savininkė nebešvaistys jų sunkiai uždirbtus pinigus. Jie yra pasiryžę dirbti su dviguba energija žemės darbą, kuris dabar mielas ir malonus. **Vyt. Š.**

Reikėtų skaityklos

Juodeikiai. Mažeikių apskr. Veikia pradžios mokykla. Mokykloje patogų yra įrengti skaityklą. Joje jaunimas ir senesni valstiečiai galėtų kultūringai praleisti ilgus rudens vakarus, turtindami savo žinių akiračių. Taip pat reikėtų įtaisyti radijo aparatą. Mokiniai galėtų išklausti savo valandėlių, o vakarais valstiečiai galėtų išklausti žinių, informacijų, muzikos. Tuo reikiu susirūpinti. **Vyt. Š.**

Liaudies universitetas Kretingoje

Rugsėjo mėn. 29 d., naujojoje liaudies mokyklos salėje įvyko iškilmingas Liaudies Universiteto atidarymas, į kurį atsilankė labai daug žmonių. Žemės Pertvarkymo Komisijos Kretingos Apyg. P-kas drg. Makštys skaitė paskaitą apie naująją Stalino Konstituciją. Savo paskaitoje aiškiai ir išsamiai nušvietė konstitucijos vaidmenį ir esmę kapitalistinėje ir socialistinėje valstybėje. Dar kalbėjo Kretingos Kultūros Židinio Vadovas drg. Serkšnyš, plačiai nušviesdamas sunkų ir varganą proletariato mokslo kelią kapitalistinėje valstybėje.

Po to buvo meninė dalis, kurią išpildė Kretingos pradinės liaudies mokyklos ir gimnazijos mokiniai. Buvo sudainuota keletas liaudies dainelių, pašokta tautinių šokių ir padeklamuota eilėraščių. Be to, raudonarmiečiai išpildė dainų ir muzikos dalykų.

Alfonsas Miltakis

VALSTIEČIŲ MITINGAS

Rugsėjo 29 dieną Balninkų valsčiaus savivaldybės salėje įvyko valstiečių mitingas. Mitinge buvo kalbama apie Liaudies vyriausybės nuveiktus darbus ir žemės pertvarkymą. Paskui buvo paskaityta valstiečiams, kad pasirašyta tarp Utenos ir Ukmergės apskr. lenktyniavimo sutarties. Valstiečiai įvertino sutarties turinį ir patys pasižadėjo pirmieji stoti į lenktyniavimo darbą ir stengtis, kad tas lenktyniavimo darbas eitų sklandžiai. Balninkų valsčiaus seniūnijų Komitetų nariai tarp savęs nutarė įvesti lenktyniavimo praktiką baigiant nuimti derlių nuo laukų. Lenktyniavimo sutartyse pasirašė šios Balninkų seniūnijos: Antaplaštakių seniūnija lenktyniauti su Dapkūniškių seniūnija, Perkalių seniūnija su Geliogalių seniūnija ir Balninkų seniūnija su Martonių seniūnija. Nutarta baigti javų derliaus valymą iki spalio mėnesio 7 dienos. Bulvių kasimą baigti iki spalio 15 dienos. Galutinį daržovių nuėmimą iki spalio 30 dienos. **Kaimietis**

V. Pinkevičius

UŽSIENIO GYVENIMO APŽVALGA

Vokietijos Anglijos oro karas

Vokiečių pranešimai

Berlynas, Tassas. Vokiečių informacijos biuro pranešimu, naktį į spalį 3 d. vokiečių aviacijos puolimai vėl buvo nukreipti į Londoną ir į įvairius karinius įrengimus vidurinėje ir pietinėje Anglijoje. Per dienos puolimus Londono transporto įrengimams buvo padaryta didelių nuostolių. Kai kuriuose Anglijos uostuose kilo labai dideli gaisrai.

Berlynas, TASSAS. Vokietijos kariuomenės vadovybė praneša, kad, nepaisant nepaprastai nepalankaus oro, vokiečių oro laivyno pajėgos dienos metu sėkmingai bombardavo svarbiuosius karinius objektus Londone ir jo apylinkėse. Sostinė centre ir Temzės upės šiauriniame krante buvo sukelta daug gaisrų. Taip pat apgadinti geležinkelinių įrengimai netoli College. Kiti puolimai buvo nukreipti į uostų įrengimus, karo pramonės imones, stambius naftos sandėlius, geležinkelius ir aerodromus Anglijos rytuose ir centre. Angaruose ir slėptuvėse buvo sukelta sprogimų ir gaisrų. Viena aerodrome prie St. George sėjaučio pavyko sunaikinti įrengimus ir kelis lėktuvus.

Laivyno artilerija privertė grįžti atgal iš Doverio išplaukusią anglų laivų vilkstinę.

Vakar ir naktį į šeštadienį anglų lėktuvai į Vokietiją nebuvo atskirę. Neskaityti ant žemės sunaikintųjų, per kautynes prieš neteko šešių lėktuvų. Penki vokiečių lėktuvai į savo bazes negrįžo. ELTA.

Berlynas, TASSAS. Vokietijos informacijų biuras praneša, kad stambūs vokiečių aviacijos daliniai vakar, penktadienį, smarkiai bombardavo visą eilę aerodromų ir karinių Anglijos pietinėje ir vidurinėje srityje ir Skotijoje. Buvo labai apgadintas aerodromas Londono rytinėje srityje. Skotijoje vienas aerodromas buvo sunaikintas. Visi ant žemės buvę įrengimai buvo šluote nušluoti. Aerodrome buvo lėktuvai padaryti netinkamais vartoti. ELTA.

Anglų pranešimai

Londonas, TASSAS. Oficialiai pranešama, kad vakar, penktadienį, britų aviacija bombardavo karinius objektus vokiečių užimtoje Olandijos pajūrio srityje.

Paskirai veikę vokiečių lėktuvai be jokios tvarkos metė bombas Anglijoje, ypač pietryčių srityje.

Paskiri vokiečių lėktuvai taip pat numetė šiek tiek bombų Temzės žiočių srityje ir Londono rytinėje dalyje.

Britų karo laivyno aviacija per skraidymus prie Norvegijos krantų bombardavo kelis stovėjusius ant inkaro transporto laivus, kurie buvo po 4.000—5.000 tonų talpos. Viena laive buvo sukelta didelis gaisras. Bjoerne fjordo srityje buvo numesta bomba į prieš transporto laivą, apie 2.000 tonų talpos. Manoma, kad tas laivas nuskendo. ELTA.

Londonas, TASSAS. Reuterio agentūros žiniomis, naktį į šeštadienį vokiečių aviacija puolė visą eilę vietovių Londone ir Anglijos pietryčiuose. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad vokiečių lėktuvai skrido labai aukštai, jų bombardavimas buvo dar netvarkingesnis, negu praėjusios nakties. Paskutinėmis žiniomis, vakar buvo sunaikinti trys vokiečių bombonešiai. Britų aviacija neteko vieno kovos lėktuvo.

Nepaprastai nepalankus oras sutrukdė britų aviacijai bombarduoti

priešo karinius objektus naktį į šeštadienį. ELTA.

Londonas, TASSAS. Reuterio agentūra praneša, jog Vokietijos informacijų biuras paversino, kad nuo rugpjūčio antrosios savaitės buvo numušta 2.400 anglų lėktuvų. Rvšium su tuo Londono sluoksniuose pareikiama, kad nuo rugpjūčio 8 dienos, remiantis oficialiomis žiniomis, Anglija neteko iš viso tik 584 lėktuvų. Per tą patį laikotarpį Vokietijos aviacija neteko 2.211 lėktuvų. Be to, Londone priduriama, kad iš 584 numuštųjų britų lėktuvų 317 lakūnų išsigelbėjo. ELTA.

Niu Jorkas, Tassas. „New York Times“ Londono korespondentas rašo, kad pasiturintieji Londono gyventojai turi įsirengę labai gražias slėptuves. Gyventojų dauguma nuo bombardavimų slepiasi kur papuola, bijodami eiti į didelių namų rūsius. Daugiau negu 120.000 Londono gyventojų nakvojo požeminio traukinio koridoriuose. Korespondentas, važinėdamas požeminiu traukiniu, kiekvienoje stotyje matė šimtus žmonių, sėdinčių ant laiptų arba miegančių ant nešvarių betoninių grindų.

„Associated Press“ paskelbė Anglijos aviacijos pramonės ministerio pareiškimą, kad lėktuvų gabenimas iš Amerikos žymiai padidėjo. Amerikiečių „Bruster“ tipo naikintojai jau dalyvauja kovose ir anglų lakūnai juos labai vertina.

Vokiečiai statysią pontoninį tiltą per Lamanšą

Stokholmas, TASSAS. Laikraštis „Nya Dagligt Allehanda“ paskelbė savo Londono korespondento pranešimą, kuriame, tarp kitko, pažymėta, kad, gautomis iš Olandijos žiniomis, daugelyje kontinento laivų statyklų dabar yra statomi dideli keltai, kurie gali būti panaudoti vokiečiams išiveržti į Angliją. Iki šiolie buvo manyta, kad tam reikaliui bus panaudoti transporto laivai. Stebėtojai dabar pažymi, kad paskutiniu laiku Olandijos laivų statyklose transportiniai laivai su-

jungiami balkiais po tris ir tuo būdu padaromi savos rūšies keltais. Keltų viršus yra šarvuotas. Atrodo, kad nerima statyti pontoninį tiltą, kuriuo būtų galima greitai perkelti motorizuotas kariuomenės dalis. Lamanšo uostuose jau esama pastatyta 3.000 tokių keltų. Kiekvieno keltą ilgis yra 16 metrų. Jei tuos keltus sustatytų, tai būtų galima lengvai susisiekti per kanalą, kurio plotis pačioje siauriausioje vietoje yra apie 30 kilometrų. ELTA.

Amerikos pasiruošimas karui

New Yorkas, Tassas. „United Press“ praneša, kad nuo liepos 1 dienos Jungtinių Valstybių karo ir karo laivyno ministeris užsakė 20.000 lėktuvų ir lėktuvų motorų. Karo laivyno aviacijos ministerija užsakė 3.000 lėktuvų. Dabar dar vedamos derybos dėl 4.000 lėktuvų užsakymo. Jungtinių Valstybių karo ministerija nustatė 13 vietų, kur bus įkurtos naujos aviacijos bazės ir kur stovės daugiau kaip 28.000 kareivių bei karininkų. ELTA.

Niu Jorkas, TASSAS. „Associated Press“ iš Vašingtono praneša, kad Jungtinių Valstybių kongresas galutinai patvirtino įstatymo projektą, kuriuo numatoma papildomai skirti Jungtinių Valstybių kariniams reikalingams 1.482.000.000 dolerių. ELTA.

Niu Jorkas, TASSAS. „Associated Press“ Vašingtono korespondentas praneša, jog Jungtinių Valstybių karo ministeris Stimsonas pareiškė, kad steigiamas pirmas Jungtinių Valstybių parašiutininkų

batalionas Port-beninge, Georgijos valstybėje. Šitame parašiutininkų batalione bus 500 vyrų. Ministeris Stimsonas pareiškė toliau, kad karo ministerija užsakė „Douglas Aircraft“ aviacijos bendrovėje lėktuvų

už 141.000.000 dolerių.

Praėjusią savaitę Stimsonas yra pareiškęs, kad nuo š. m. liepos 1 d. Jungtinių Valstybių karo ministerija yra užsakiusi daugiau kaip 13.000 lėktuvų. ELTA.

Jungtinių Valstybių ir Anglijos sutartis apie bendrą veikimą Ramiajame Vandenyne

Londonas, TASSAS. „Daily Mail“ korespondentas New Yorke praneša, kad derybos tarp Hullio, Didžiosios Britanijos ambasadoriaus Lothiano ir Australijos ministerio Casey baigėsi sutarties sudarymu tarp Jungtinių Valstybių ir Anglijos. Ši sutartis liečia bendrą abiejų valstybių veikimą Ramiajame vandenyne. Dėl šios sutarties jokio oficialaus komunikato nebus paskelbta, kol nebus paaiškėję Jungtinių Valstybių prezidento rinkimų rezultatai ir jei Tolumų Rytų įvykiai nepareikalaus tiesioginio ir

staigaus veikimo. Pagal sutartį Jungtinių Valstybių karo laivynas gins Ramųjį vandenyną, o britų laivynas saugos Atlanto vandenyną. Sutartis pramato tokių veiksmų pasiskirstymą: Anglija suteikia Jungtinių Valstybių karo laivynui teisę naudotis taip, kaip jam pasirodys reikalinga, Singapūro bazėmis. Jungtinių Valstybių karo laivyno daliniai galės lankytis Australijos ir Naujosios Zelandijos uostuose. Esant reikalui, Jungtinės Valstybės uždraus išvežti į Japoniją visokią karo medžiagą. ELTA.

Amerika iš Vokietijos reikalauja skolos

New Yorkas, TASSAS. „Associated Press“ žiniomis, Jungtinių Valstybių užsienio reikalų ministerija pasiuntė Vokietijos vyriausybei notą, kurioje primenama, kad jau praėjo terminas apmokėti pokarinę skolą, siekiančią 271.000.000 dolerių. Agentūra pažymi, jog Jungtinių Valstybių notoje tuo reikalu vokiečių vyriausybei nėra, kaip paprastai tokiais atvejais buvo daroma, nurodymo, kad Jungtinės Valstybės sutinka apsvarstyti pasiūlymą naujai susitarti dėl pokarinių skolų sumokėjimo. Jungtinių Valstybių užsienio reikalų ministerijos atstovai atsakė paaiškinti klausimą, kodėl šitoje notoje ši pastaba buvo praleista. ELTA.

JAV „patrulių korpusas“

New Yorkas, TASSAS. „Associated Press“ agentūra praneša, jog Jungtinių Valstybių karo ministeris pareiškė, kad netrukus rengiamasi Atlanto vandenyne sudaryti „patrulių korpusą“. Tas korpusas bus sudarytas iš 125 karo laivų. Agentūra pažymi, kad tos priemonės būsią imtasi ryšium su Vokietijos, Italijos ir Japonijos trišalio pakto sudarymu. ELTA.

JAV ir Kanados bendros apsigynimo komisijos posėdis

New Yorkas, TASSAS. Laikraštis „New York Times“ iš Bostono praneša, kad čia spalį 2 d. įvyko Kanados ir Jungtinių Valstybių apsigynimo mišriosios komisijos posėdis. Buvo svarstoma Kanados rytų ir vakarų sienų saugumo klausimas. Kanados atstovas pulkininkas Biggar spaudos atstovams pareiškė, kad paskutinieji Tolumų Rytų įvykiai reikalauja Kanados vakarų pakraščiu gynimo sustiprinimo. Posėdyje buvo iš esmės išsiaiškinta Halifaxo—Bostono apsaugos linijos įkūrimo problema. Jungtinių Valstybių atstovas La Guardia pareiškė, kad ši linija duos galimybę iš jūros ginti miestus, esančius pakraščiuose. Posėdyje buvo taip pat

diskutuojamas automobilių ir oro susisiekimo tarp Kanados ir Jungtinių Valstybių klausimas. Nustatyti susisiekimo keliai turėtų būti panaudoti kariuomenės transportui.

Hitlerio ir Mussolinio susitikimas Brenneryje

Berlynas. X. 4. Tassas. Vokiečių informacijų biuras skelbia oficialų pranešimą apie tai, kad spalį 4 d. 11.00 val. Brenneryje Hitleris buvo susitikęs su Mussoliniu ir su juo ilgesnį laiką tarėsi. Specialus Hitlerio traukinys 11 val. atėjo į Italijos pasienio Brennerio stotį. Stotis buvo papuošta italių ir vokiečių vėliavomis. Toliau vokiečių informacijų biuras praneša, kad derybos vyko Mussolinio salon - vagone, dalyvaujant abiejų valstybių užsienio reikalų ministeriams, Hitlerį ir Brennerį lydėjo Vokietijos karo pajėgų vyriausiosios vadovybės viršininkas maršalas Keitelis, vokiečių vyriausybės spaudos skyriaus viršininkas Dietrichas ir kt. Vokietijos ambasadorius Romoje Mackensenas lydėjo Mussolinį ir Brennerį. ELTA.

Berlynas. X. 5. Tassas. Vokiečių informacijos biuras paskelbė komunikatą apie pasikalbėjimą tarp Hitlerio ir Mussolinio Brennerio miestelyje.

Komunikate sakoma: „Reguliarinė nuomonė pasikeitimui eilėje tarp Vokietijos ir Italijos, šiandien Brennerio miestelyje susitiko Hitleris su Mussoliniu. Tris valandas užtrukusiame posėdyje, būdinga šių valstybių širdingų santykių dvasia, dalyvaujant abiejų valstybių užsienio reikalų ministeriams, buvo apsvarstyti visi abi valstybes dominantieji klausimai. Paskutinių pasikalbėjimų metu pasitarime dalyvavo maršalas Keitelis. Pasitarimas vyko per pusryčius uždarame ratelyje“. ELTA.

Japonai Indokinijoje tęsė žygiuoją pirmyn

Čungkingas, TASSAS. Laikraštis „Takungao“ praneša, kad japonų kariuomenė Indokinijoje ir toliau žygiuoja pirmyn. Japonų kariuomenės avangardai, susidedą iš kelių tūkstančių karių, jau yra 25 klm. nuo Caobango. Indokinijos pabėgėliai jau pradeda atvykti prie Kwangsi provincijos sienos. ELTA.

Afrikos frontas galės suvaidinti lemiamą vaidmenį dabartiniame kare

Londonas, TASSAS. Reuterio agentūra pabrėžia, kad paskutinio laiko politiniai ir diplomatiniai įvykiai žymiai padidino susidomėjimą karo veiksmis Afrikoje. Visai yra galima, kad tas frontas netrukus pasidarys lemiamas veiksnys dabartiniame kare. Italių kariuomenės dalinių Afrikoje vyriausias vadas maršalas Grazzianis, gerai suprasdamas, kaip svarbus yra kovos etapas tame ruože, lėtai ir metodinai veda toliau karo veiksmus. Italijos kariuomenės vadovybei didelis sunkumas yra kaip tik tas, kad pati kariuomenė turi gabentis vandeni, maistą ir karo medžiagą per pla-

čius dykumos ruožus. Tuos uždavinius atlikti pasunkina dar ir ta aplinkybė, kad italų susisiekimo keliais iš Afrikos į Italiją nuolat grasina britų karo laivai. Geografinės sąlygos toje Afrikos srityje neleidžia maršalui Grazzianui išplėsti karo veiksmus plačiame fronte. Ilgus užnugario susisiekimo kelius, kuriais italams tenka naudotis, nuolat puldinėja britų karo laivyno ir oro laivyno pajėgos.

Taip pat manoma, kad ateityje italams bus dar sunkiau gabenti savo kariuomenę jūromis. Atsižvelgdamas į visa tai, maršalas Grazzianis elgiasi labai atsargiai. ELTA.

TRUMPAI IŠ VISUR

● Bukareštas, Tassas. Rumunijos vidaus reikalų ministeris paskelbė komunikatą, kuriame sakoma, kad 14 buvusios vyriausybės narių laikoma namų arešte, norint juos apsaugoti nuo gyventojų keršto ir neleisti vartoti slapta propagandą. Suimtųjų tarpe yra buvęs ministeris pirmininkas Argetoianus, buvęs policijos korpuso komendantas generolas Benglius, buvęs generalinio štabo viršininkas generolas Tenescus. Buvęs Bukarešto policijos prefektas Marinescu, buvęs teisingumo ministeris Iamandis, buvęs „Straja Tarei“ organizacijos vadas Sidorovičius, buvęs ministeris Chelmegeanus ir kt. ELTA.

● Niu Jorkas, Tassas. „Associated Press“ agentūra praneša, jog gerai informuoti Londono sluoksniai pareiškia, kad Anglija, pasikeitus aplinkybėms Tolumuosiuose Rytuose, mananti atidaryti iš Birmos į Kiniją einantį kelią. Šiuo reikalu Anglija tarėsi su Jungtinių Valstybių vyriausybe. Spėjama, jog tas faktas, kad Japonija padarė paktą su Vokietija ir Italija, paskubins kelio atidarymą. Gaunama žinių, jog rugsėjo 30 d. įvykusiame Kanados, Australijos, Naujosios Zelandijos ir Pietų Afrikos įgaliotinių pasitarime buvo svarstomas galimumas apriboti einantį iš britų imperijos į Japoniją eksportą. ELTA.

● Latvijos TSR liaudies komisarių taryba, kad apsaugotų kraštą nuo snukio ir nagų ligų pernešimo, nutarė iš savo pusės laikinai uždrausti vietinį privačių gyventojų pasienio susisiekimą tarp Latvijos ir Lietuvos TSR, išskyrus susisiekimą geležinkeliais ir žemės keliais per Skaistkalnės, Neretos, Elejos ir Aizvikų pereinamuosius punktus. Bet per tuos punktus leidžiama tik su atitinkamų rajonų veterinarijos gydytojų leidimu. Nutarta sustabdyti per tą sieną visokią gyvulių judėjimą.

● Niu Jorkas, Tassas. Laikraštis „New York Daily News“ praneša, jog spalį 1 d. Vašingtone prasideda pasitarimai tarp Jungtinių Valstybių kariuomenės ir laivyno vadovų ir Lotynų Amerikos kraštų ka-

ro vadovų. Pasitarimuose bus svarstomi vakarų pusrutulio gynybos klausimai. Pasitarimuose dalyvaus Ruzveltas. Kai kurie Lotynų Amerikos kraštų atstovai jau atvyko į Jungtines Valstybes, o kiti yra pakeliui į Vašingtoną. ELTA.

● Helsinkis, Tassas. Laikraščio „Uusi Suomi“ žiniomis, Suomijoje visos riebalų ir grūdų atsargos bus konfiskuotos. Riebalų ir grūdų prekyba bus suvaržyta. Laikraščio nuomone, tų priemonių buvę imtasi ryšium su gyvulių sumažėjimu.

Laikraštis „Suomen Sosialdemokraati“ praneša, kad Suomijos socialinės apsaugos ministerija yra paverčiusi instrukcijas restoranams, valgykloms, kavinėms ir t.t. apie riebalų vartojimą. Taip yra numatyta apriboti patiekalų skaičių. Patiekalai, kuriuose yra bent dešimt procentų miltų gaminių ar penki procentai taukų galės būti duodami valgyklose tik pagal korteles. Valgyklose bus uždrausta duoti svieste keptas bulves, įvairius su sviestu gamintus padažus ir iš viso patiekalus, turinčius daugiau kaip 15% riebalų. Per pietus ir vakariene neleidžiama duoti duonos su sviestu. Sviesto iš viso negalima duoti pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais. Antradieniais ir penktadieniais leidžiama teikti tik nemėsiskus valgius. ELTA.

Stokholmas. Tassas. Sekmadienį Švedijos vyriausybė paskelbė visą eilę įsakų, liečiančių krašto ekonominį gyvenimą. Pramonės imonėms, geležinkelams, gyvenamųjų namų su centriniu šildymu savininkams, anksčiau vartojusiems kurui ar varikliams vartoti akmens anglį, kokšą ar naftą, nuo spalį 1 dienos uždraudžiama pirkti malkas ir medžio anglį be specialaus vyriausybės leidimo. Tuo įsakymu siekiama taupyti visoki kūrą.

Kitu vyriausybės įsakymu įvedamos licencijos pirkti įvairiems tepalams. Tepalai bus rezervuojami krašto apsaugos, medicinos ir pramonės reikalingi.

Taip pat nutarta suregistruoti, kokie krašte yra rugių, kviečių ir pašarų ištekliai. ELTA.

Kultūros kronika

KETVIRTADIENIS. X. 10.

Vilnius

11.30 — Mokyklinio amžiaus vaikams. 12.00 — Iš Kauno. 12.30 — Operų ir operėlių fantastijos. 13.15 — Arfos muzika. 14.00 — Toti del Monti dainavimai. 14.15 — Meninis žodis (lenk.). 14.30 — Strauss'o ir Waldteufelio valsai. 15.00 — Kultūrinė temom (baltrus). 15.15 — Pl. muzika. 15.45 — Sporto apžvalga (liet.). 16.00 — Klavesino muzika. 16.15 — Aktualijos (baltrus). 17.45 — Bausmė TSRS-joj ir kapitalistiniuose kraštuose (lenk.). 18.00 — Iš Kauno. 19.15 — Partijos atstovas prie mikrofono (lenk.). 20.00 — V. R-no simf. ork. koncertas. 21.15 — Koncerto tąsa. ca 22.40 — Pl. muzika.

Kaunas

16.00 — Pietinė muzika. 16.30 — Apie aktualius LTSR komunalinio ūkio klausimus (sk. komunalinio ūkio liaudies komisaras V. Knyva). 16.45 — Vyrų duetas (St. Bacevičius ir P. Višockis). 17.30 — Paskaita. 17.45 — Pl. muzika. 18.00 — Vaidinimas: „Grabšiai, Patamsiai ir B-vė“. 19.15 — Pl. muzika. 19.30 — VKP(b) istorijos skaitymas. 20.45 — Politinė dienos apžvalga. 22.00 — Žymieji sovietų solistai. ca 22.40 — Pl. muzika.

PENKTADIENIS. X.

Vilnius

11.30 — Jaunimui (lenk.). 12.30 — Haydn — Simfonija. 13.15 — G. Thilo — dainavimai. 14.00 — M. Marechal įgrojimai. 14.15 — Meninis žodis (rus.). 14.30 — Įvairių tautų šokiai ir dainos. 15.00 — Apie kino meną. 15.15 — Vilniaus mandolinų orkestro pietinis koncertas. 15.45 — Spaudos apžvalga. 16.00 — Saksofono muzika. 16.15 — Lietuvių kalbos pamoka. 17.45 — Iš Kauno. 18.30 — Aktualioji enciklopedija. 18.45 — Gitarų duetas. 19.15 — TSRS-gos ūkinio gyvenimo savaitinė apžvalga. 20.15 — P. Radzevičiaus choro koncertas. 20.45 — Iš Kauno. 21.45 — Iš V. Krėvės „Bedevio“. 22.20 — Iš Kauno. ca 22.40 — Pl. muzika.

Kaunas

16.00 — Pl. muzika. 16.30 — Partija — priešakinis organizuoto proletariato būrys. ca 16.50 — Pl. muzika. 17.30 — Dainuoja V. O. sol. J. Babravičius. 17.45 — Studijuojame Stalino konstituciją (str. 11). 18.00 — Pašnekesiai apie muziką. 18.30 — Rusų kalbos pamoka. 18.45 — Darbininkai prie mikrofono. 19.15 — Sveikatos patarėjai. 19.30 — VKP(b) istorijos trumpojo kurso skaitymas. 20.00 — Literatūrinė apžvalga. 20.45 — Politinė dienos apžvalga. 21.15 — Pusvalandis žydų kalba. 22.00 — Lietuviškos dainos. ca 22.40 — Pl. muzika.

ŠEŠTADIENIS. X. 12.

Vilnius

11.30 — Jaunimui (liet.). 12.30 — Pl. muzika. 13.15 — M. Elmano ir V. Prihodos įgrojimai. 14.00 — Fortepiono miniatiūros. 14.15 — Meninis žodis. 14.30 — Mišrus koncertas. 15.00 — Kultūrinė temom (žyd.). 15.15 — Vilniaus mažojo orkestro pietinis koncertas. 15.45 — Lietuvių kalbos pamoka. 16.00 — Beethoven — Sonata. 16.15 — Aktualijos (žyd.). 16.45 — Dainuoja sol. V. Libo. 17.45 — Studijuojame Stalino konstituciją (11 str., lenk.). 18.00 — Radijo vaidinimas „Vyresnysis angliakasis“. 19.15 — Darbininkai prie mikrofono (žyd.). 20.00 — V. R-no simf. orkestro koncertas. 20.45 — Iš Kauno. 21.45 — Iš Montvilos eil. rinkinio „I plačiąją žemę“. ca 22.40 — Pl. muzika.

Kaunas

16.00 — M. Mažosio orkestro koncertas. 16.30 — Mes kalbame su radijo klausytojais. 16.45 — Iš Vilniaus. 17.30 — Poezijos vertimo menas Tarybų Sąjungoje ir Tarybų Lietuvoje. 17.45 — Sovietiškos dainos (pl.). 18.00 — Iš Vilniaus. 19.15 — Pl. muzika. 19.30 — VKP(b) istorijos trumpojo kurso skaitymas. 21.15 — Prof. A. Brauerio fortepiono recitalis. 21.45 — Iš Vilniaus. 22.00 — Pl. muzika. ca 22.40 — Pl. muzika.

Norintiems vykti į Kauną gydytis

Kasdien į Sveikatos apsaugos liaudies komisariatą atvyksta iš provincijos daug ligonių tokiems reikalais, kurie gali būti patenkinti arba išaiškinti vietos sveikatos punkto gydytojo ir vietos savivaldybės. Tokie ligoniai dažniausiai aplenkia savo sveikatos punktus ir be reikiamų dokumentų (gydytojo pažymėjimo apie reikimą gydytis ligoninėje ir beturčio liudijimo) stengiasi patekti į Kauno ligoninę arba sanatorijas. Kadangi šiuo metu visos Kauno ligoninės ir sanatorijos yra perpildytos ligonių, tai atvykstantieji Kauną ligoniai dažniausiai turi grįžti į namus pasidaryti sau bereikalingų išlaidų ir sutrukdę daug brangaus laiko tiek sau, tiek ir Sveikatos apsaugos liaudies komisariatui, į kurį jie asmeniškai kreipiasi.

Todėl komisariatą praneša, kad šiuo metu į Kauną gydymosi įstaigas gali patekti tik tie ligoniai, kuriems būtina ir neatidėliotina reikalinga tokia ligoninės pagalba, kurios jie negali gauti savo apskrityje. Visi ligoniai prieš vykdami į Kauną, turi kreiptis į savo sveikatos punkto gydytoją, kuris išduodamame liudijime turi pažymėti, kuo ligonis serga, kodėl jis negali būti gydomas vietos ligoninėse ir kur jis reikalingas gydyti.

Jei gydytojas pripažįsta, kad ligonis tikrai ir neatidėliotina reikalingas kurios nors Kauno ligoninės ar sanatorijos gydymo, tai, jei jis yra beturtis, turi išsiimti iš savo viršaičio ar burmistro beturčio liudijimą, kuriame turi būti aiškiai pažymėta, kas už jo gydymą mokės. Patariama dar prieš vyktant į Kauną susisiekti su atitinkama ligonine ir pasiteirauti ar yra vietos.

Tik išimtiniais atsitikimais, kada reikalas yra labai skubus ir rimtas, pakanka vien gydytojo pažymėjimo, kad dėl ligos gresia pavojus gyvybei, ir kad reikalinga neatidėliotina kai

kurios Kauno ligoninės pagalba. Be to, Sveikatos apsaugos liaudies komisariatą gauna daugybę prašymų iš piliečių gydymosi reikalu. Patariama visais tokiems reikalais kreiptis į savo punktą, ar savo apskrities ligoninės gydytoją. Jie yra įpareigoti tokiems reikalais duoti tinkamą pagalbą ar paaiškinimą. Be gydytojo pažymėjimo ir prašymą sunku, o dažnai ir visai negalima atsakyti, nes trūksta žinių apie ligą ir pagalbos rūši. Todėl tokie prašymai negalės būti sprendžiami.

Vilniuje kaskart didėja judėjimas

todėl atidaromos naujos susisiekimo arterijos. Statistikos duomenys rodo, kad liepos mėn. savivaldybės autobusais pravažiavo beveik du milijonai žmonių. Savivaldybė dabar remontuoja visus turimus senus autobusus, kuriuos netrukus paleis kursuoti naujomis linijomis. Iš senųjų savivaldybės autobusų 15 jau važinėja.

Pradžios mokyklų gydytojai

Sveikatos apsaugos liaudies komisariato mokyklų sanitarijos ir higienos skyrius įpareigojo 220 sveikatos punktų gydytojų eiti savo rajonų ribose (valsčiuose) pradžios mokyklų gydytojų pareigas. Be to, laikinai paskyrė vidurinėms, specialinėms ir pradžios mokykloms gydytojus sekančiose vietose: Kaune, Vilniuje, Raseiniuose, Mažeikiuose, Kėdainiuose, Šiauliuose, Telšiuose, Vilkaviškyje, Utenoje, Kybartuose, Joniškėje ir Žem. Kalvarijoje. E.

Pranešimai

GRINKIŠKIO NAMŲ ŪKIO MOKYKLOS PRANEŠIMAS

Mokslas Grinkiškio Namų ūkio mokykloje prasidės, ne šių metų spalio mėn. 1 dieną, kaip buvo skelbta, bet spalio mėn. 8 dieną. Į mokyklą priimamos mergaitės 16 metų amžiaus, baigusios pradžios mokyklos 4 skyrius arba ir mažesnio cenzo, bet mokančios gerai skaityti ir rašyti. Prie prašymo, rašyto mokyklos vedėjo vardu, (Grinkiškis, Namų ūkio mokyklos vedėjui), reikia pridėti pradžios mokyklos pažymėjimą, o jo neturint gimimo metriką.

Mokslas mokykloje tęsis 5 mėnesius. Darbas baigsis kovo mėn. 1941 metais. Išlaikiusiems baigiamuosius egzaminus bus išduodami pažymėjimai.

Maistu mokinės rūpinasi pačios. Butas bendrabutyje kaštus 5 Lt mėnesiui, bet nepasiturinčius bus nuo mokesčio už butą atleidžiamos. Gyvenant bendrabutyje reikia atsivežti lovą ir patalinę.

Grinkiškio Namų ūkio mokyklos Vedėjas

ADAKAVO MERGAICIŲ ŽEM. ŽEMĖS ŪKIO MOKYKLA

prima mergaitės 15 m. amžiaus, baigusios 4-į pradžios mokyklos skyrius. Nebaigusios laiko egzaminus iš lietuvių kalbos ir aritmetikos. Mokslo pradžia spalio mėn. 14 d. Stojantieji egzaminai rugsėjo mėn. 12 d.

Mokslas nemokamas. Neturtingoms, gerai besimokančioms bus duodama pašalpa. Prie mokyklos veikia bendrabutis. Prašymus su pradžios mokyklos pažymėjimais ir gimimo metrikais siųsti mokyklos vedėjui šiuo adresu: Adakavo p. ag., Skaudvilės vals., Tauragės aps.

PAJŪRIO ŽEMĖS ŪKIO MOKYKLON

(Tauragės apskritys, Šilalės vl.) priimami berniukai ir mergaitės 15—24 metų amžiaus, baigę 4 skyrius pradžios mokyklos. Nebaigusieji 4 skyrių turės laikyti lietuvių kalbos ir aritmetikos egzaminus iš 4 skyrių pradžios mokyklos programos.

Norintieji įstoti į mokyklą, iki spalio mėn. 21 dienos, turi paduoti mokyklos vedėjo vardu prašymą, pridėdami išėto mokslo pažymėjimą ir gimimo metrikos ištrauką.

Mokiniai gyvena mokyklos bendrabutyje. Už naudojimąsi bendrabučiu (kuras, šviesa ir patarnavimas) mokama Lt. 15,— pusmečiui. Už mokslo nieko neimama. Bendrabučio valgykloje maistas kainuoja 25—30 litų mėnesiui. Neturtingi ir gabsni mokiniai nuo bendrabučio mokesčio atleidžiami, taip pat neturtingiems gabiems ir geru elgesio mokiniais bus skiriama maistpinigiai ir pašalpos.

Mokyklos Vedėjas

Į NAUJAI STEIGIAMĄ DAUKŠAGIRĖS 2-JŲ METŲ KURSO ŽEMĖS ŪKIO MOKYKLĄ PRIIMAMI BERNIUKAI,

baigę pradž. mok. 4 skyrius, nejaunesni 15 m. amžiaus. Nebaigę pradž. mok. gali laikyti įstojamuosius egzaminus iš lietuvių kalbos ir aritmetikos.

Mokslas mokykloje prasidės š. m. spalio m. pabaigoje. Apie mokslo pradžią visiems padavusiems mokyklą prašymus, bus pranešta raštu. Mokyklos bendrabutyje gali apsigyventi visi mokiniai. Mokestis už bendrabučio patalpas 30 Lt. metams. Mokestis už maistą kaštus tiek, už kiek suvartojama maisto produktų, t. y. 20—30 Lt. mėnesiui. Mokslas nemokamai.

Atvykstantieji į Pabališkių autobusų sustojimo vietą ir iš anksto pranešę mokyklai apie savo atvykimą bus gabenami į mokyklą arkliais nemokamai.

Prašymus siųsti mokyklos vedėjui, Daukšagirės Ž. ū. M-lai, Pakuonio paš. Kauno aps. Prie prašymo pridėti pradž. mok. pažymėjimą ir metriką. Nepasiturintieji turi pristatyti valsčiaus neturtingumo pažymėjimą.

Mokyklos vedėjas

Iš buhalterijos ir mašinraščio kurso DUODU PAMOKAS Kaune, o taip pat provincijoje susirašinėjimo metodu. Reikalaukite sąlygų: M. Mikelkevičius Kaune, Rotušės Aikštė Nr. 6, bt. 11, tel. 20774 (įėjimas iš Jakšto g-vės).

Nuo 1940 m. mokslo pradžios — spalio mėn. Paežerių dvare, Alvito v., 4 km nuo Vilkaviškio m., Žemės ūkio Liaudies Komisariato steigiamą

PAEŽERIŲ ŽEMĖS ŪKIO MOKYKLA

tokio tipo, kaip Kvietiško, Zylpių ir kt. Su mergaičių skyriumi.

Gali stoti berniukai ir mergaitės nuo 15 metų amžiaus, baigę pradžios mokyklos 4 skyrius. Nebaigę (X 14) laiko egzaminus iš lietuvių kalbos ir aritmetikos.

Mokiniamis iš toliau steigiamas prie mokyklos bendrabutis. Butas, kuras, šviesa ir aptarnavimas jame kaštuoja Lt. 15 pusmečiui, bet neturtingieji nuo šio mokesčio atleidžiami.

Valgis bendrabutyje atsieina tik tiek, kiek suvartoti produktai kaštuoja, — apie Lt. 25 mėn.

Mokslas abiejuose skyriuose truks dvejus metus.

Šalia bendrų ir specialių dalykų, bus mokoma ir rusų kalba.

Baigę mokyklą gali savarankiškai ūkininkauti arba stoti į vidurines ž. ū. mokyklas—pienininkystės, sodininkystės, daržininkystės ir kt. arba išeiti kursų kontrolasistentų, kooperatininkų, prekybininkų ir kt.

Prašymus su išėto mokslo pažymėjimu ir gimimo metrikais paduoti tuojau, bet ne vėliau kaip iki š. m. spalio mėn. 12 d. Paežerių Ž. ū. mokyklos vedėjo vardu.

Smulkiau sužinoti vietoje. Mokslo pradžia 1940 m. spalio mėn. 15 d.

PAPIROSAI
„Draugai“
—GERIAUSI
Išmėginkite
—įsitikinsite!
10 št.—35 cnt.

Valst. Tabako
Fabrikas Vilniuje

Reikalingi labai prityrę, savarankiški su ilgamečia praktika ūkvedžiai

vesti 80 ha ūkiams (su daržais) prie Kauno. Kreiptis: Kaunas, Miesto Savivaldybė, Ūkio Skyriaus Vedėjas.

Ivairūs

Parduodu premijų obelaičių, kriaušaičių skiepus št. 2—4 lt., atsparių šalčiams vy nuogių vienmečių kelmelių št. 2 lt., obelaičių ir kriaušaičių laukinukus št. 7—15 ct. Raseiniai, Jėvaisas.

Malūnai — motorai

Pigiai parduodamas garo katilas „Ransomes“ 10 jėgų. Kursėnai, Nugariai, Ermanas.

Pavogta — pamesta

Pabėgo moteris nebylė, 60 metų amžiaus, vidutinio ūgio, stambaus kūno, ruda sukele, balta prijuoste, basa. Pastebėjusius prašau pranešti Stankūnų vicinui Zindui. Do-vidonys, paštas Bukonys, pranešusiam atlyginsiu.

AR SKAITEI APIE PILKĄ BROLĮ?

Salomėja Nėris „Pėdos smėly“ pasireiškė kaip pažangi poetė. Šiam rinkiny ji pradėjo dainuoti apie „pilką brolių — valstietį“, raudoną vėliavą. Šiandien tokia poezija turi pasiekti kaimą.

EILĖRAŠČIAI APIE TĖVYNĖS VARGUS

Boruta savo „Eilėse ir poemose“ apdainuoja pavergtą tėvynę ir savo ilgesį, jos netekus. Su meile ir kūrybiškai nupiešti kaimo vargai, berno sunkus likimas. Eilėraščiai kelia revoliucinę dvasią.

ROMANAS IŠ KAIMO GYVENIMO

Kazys Boruta savo dideliame veikal „Mediniai stebuklai“ vaizduoja sunkų valstiečių gyvenimą ir kaimo amatininkus. Boruta knyga demaskuoja prietarus ir padeda valstiečiams sveikatai galvoti apie visuomeninius įvykius ir gamtą.

Atsiųsta paminėti

NAUJOS KNYGOS

M. Šalochovas, PAKELTA VELĖNA. Romanas. Vertė Valys Drazdauskas. Didžiausio šių laikų Sovietų Sąjungos rašytojo romanas, su nepaprastu tikrumu bei ryškumu vaizduojantis socialistinę statybą kaime ir tuos sunkumus, kuriuos teko įveikti komunistų partijai ir Tarybų valdžiai siekiant socialistinės pergalės žemės ūkyje. Išleido „Spaudos Fondas“, 576 psl., kainą tik Lt. 4,—

W. Clax-on — PUSVALANDŽIAI SU DIDŽIAISIAIS KELIAUTOJAIŠ Nauja įdomi mokslo popularizacijos knyga jaunimui, mokykloms ir suaugusių žvieimui. Vertė Karolis Vairas. Ilustruotas leidinys. 210 psl. Spaudos Fondo leid. Lt. 2,50.

„Valstiečių laikraščio“ prenumeratoras: metams — 5 litai; pusei metų — 2 litai 50centų; maždaug tiek pat (prisideda nežymi suma už pristatymą) „Valst. laikraščio“ atsieina ir užsienio prenumeratoriams, užsakantiems laikraštį užsienyje (Vokietijoje, Latvijoje, Estijoje ir kitur) pašto užsakymu, gi siunčiant prenumeratoro pinigų paštą arba juos įmokant administracijai, laikraštis metams kaštuoja: į Latviją ir Estiją — 10 litų, į visas kitas valstybes — 15 litų. Prenumeruoti galima tik metams, t. y. nuo sausio mėn. 1 dienos iki gruodžio mėn. 31 d. ir pusmečiui — nuo sausio mėn. 1 dienos iki birželio mėn. 30 d. arba nuo liepos mėn. 1 dienos iki gruodžio mėn. 31 d. Už praėjusį laiką laikraštis nesiunčiamas Norint pakeisti adresą, jei laikraštis užsakytas administracijai, pašto perlaida arba kreditan, pakeitimo reikalu reikia kreiptis į administraciją, šalia naujojo būtinai nurodant ir senąjį adresą. Jei laikraštis užsakytas pašte be perlaids, taip vadinamų pašto užsakymu, tai adreso pakeitimo reikalu reikia kreiptis į tą paštą, iš kurio laikraštis buvo gaunamas; tuo atveju paštui už adreso pakeitimą reikia sumokėti 30 centų. Skelbimai: petito eilutė tekste — 2 litai 50 centų ir teksto gale — 2 litai. Siunčiant pinigų pašto perlaida, būtinai atkarpoje žymėti, už ką tie pinigai siunčiami. Už skelbimų turinį neatsakome: Rankraščius redakcija taiso savo nuožiūra ir jų nesaugoja.

VALSTIEČIŲ LAIKRAŠTIS

1940 m. spalio 8 d.

Nr. 13

Galvijų kainos

Nuo š. m. spalio mėn. 6 d. už galvijus „Maistas“ moka tokias kainas:

I. JAUCIAI IR TELYČIOS

I rūšies. Gerai nupenėti, nepilvoti, smulkių kaulų, iki 4 metų amžiaus, svoris: jaučiams nemažiau kaip 500 kg ir telyčioms — 400 kg.; mėsingumas nemažiau kaip 58% — kaina Lt. 50,—, o ypatingai gerai nupenėtų kaina iki Lt. 80,—.

II rūšies. Visi privalumai kaip I-os rūšies, tik mėsingumas nemažiau kaip 53% ir gali būti senesnio kaip 4 metų amžiaus, — kaina nuo Lt. 40 iki Lt. 45,—.

III rūšies. Nepenėti, įvairaus amžiaus, nemažesnio kaip 250 kg. svorio, mėsingumas nemažiau kaip 45% — kaina nuo Lt. 25,— iki Lt. 35,—.

II. BULIAI

I rūšis. Gerai nupenėti, nepilvoti, smulkių kaulų, ligi 4 metų amžiaus, nemažiau kaip 500 kg svorio, mėsingumas nemažiau kaip 56% — kaina Lt. 45,—.

II rūšis. Gerai nupenėti, nepilvoti, smulkių kaulų, įvairaus amžiaus ir svorio, mėsingumas nemažiau kaip 51% — kaina nuo Lt. 28,— iki Lt. 40,—.

III rūšis. Buliai ir buliukai nepenėti, stambių kaulų, skiausių nugarų, įvairaus amžiaus, nemažiau kaip 250 kg. svoris, mėsingumas nemažiau kaip 40% — kaina nuo Lt. 18,— iki Lt. 26,—.

III. KARVĖS

I rūšis. Gerai nupenėtos, smulkių kaulų, įvairaus amžiaus ir svorio, mėsingumas nemažiau kaip 55% —

kaina Lt. 45,—, o ypatingai gerai nupenėtų kaina iki Lt. 80,—.

II rūšis. Visi privalumai kaip I-os rūšies, tik mėsingumas nemažiau kaip 50% — kaina nuo Lt. 24 iki Lt. 40,—.

III rūšis. Nepenėtos, įvairaus amžiaus ir svorio, mėsingumas nemažiau kaip 40% — kaina nuo Lt. 12,— iki Lt. 22,—.

IV. PRIEAUGLIS

Buliukai ir telyčios nuo 150 kg iki 250 kg svorio, mėsingumas nuo 38% iki 45% — kaina nuo Lt. 17,— iki 24,—.

BENDROS PASTABOS:

1. Liesos karvės perkamos tikrai reikalui esant.

2. Tais atsitikimais, kai fabrikams reikia riebesnių raguočių, tai tokie raguočiai priimami be eilės.

3. Kainos nurodytos už 50 kg gyvo svorio.

4. Gyvulių mėsingumas vadinama skerdenos svoris su inkstais bet be galvos, kojų, uodegos ir vidurinių organų.

5. Perkant galvijus punktuose nuo jų svorio atskaitoma 5% važmos išlaidoms ir iki 5%, jei gyvuliai prišerti.

6. Perkant galvijus „Maisto“ f-kų kiemuose, jei gyvuliai prišerti, nuo jų svoris atskaitoma iki 5%.

7. Gyvulių rūšis nustatoma be čia minėtų svorio atskaitymų.

8. Gyvuliai perkami tikrai visai švarūs, nemėšluoti, gerai nuvalyti ir nuplauti.

1940.X.5.

„MAISTAS“

Bekoninių ir lašinių kiaulių kainos

Nuo š. m. spalio mėn. 6 d. „Maistas“ moka ūkininkams už kiaules tokias kainas:

I. Už bekoninių kiaulių mėsos kilogramą bus mokama:

I rūšies kiaulių	Lt 2,—
II „ „	Lt 1,95
III „ „	Lt 1,85

Avanso supirkimo vietoje išmokama po Lt 115,— už kiekvieną bekoninę kiaulę.

II. Už I-os rūšies lašinių kiaulių gyvo svorio centnerį (50 kg) mokama: už kiaules gyvo svorio nuo 135 iki 150 kg po Lt 75,—; už kiaules gyvo svorio virš 150 kg po Lt 90,—; už senas gerai nupenėtas veislines kiaules po Lt 75,—.

Viščiukų kainos

Nuo ateinančio pirmadienio (spalio mėn. 7 d.) už vištukas „Maistas“ moka tokias kainas:

1) Prie „Maisto“ fabriko po Lt 1,75 už gryno svorio kilogramą;

2) Kitose supirkimo vietose po Lt 1,60 už gyvo svorio kilogramą.

Kretingoje avys bus perkamos ketvirtadieniais

„Valstiečių Laikraštyje“ Nr. 12 spalio mėn. 4 d. buvo paskelbta, kad Kretingoje avys bus perkamos penktadieniais. Todėl pranešame, kad Kretingoje avys bus perkamos ne penktadieniais, bet ketvirtadieniais.

Perkamos žarnos

Nac. B-vė „Maistas“ perka iš ūkininkų ir smulkių pirklių avių žarnas. Vienas pundelis originali avių žarnų turi turėti nemažiau 23 mtr. ilgio ir ne daugiau 3 galų. Už vieną pundelį avių žarnų mokama su pristatymu į „Maisto“ fabriką nuo 55 iki 65 cent. atitinkamai kokybei. Avių žarnos perkamos prie „Maisto“ fabriko Kaune, Tauragėje, Šiauliuose, Panevėžyje, N. Vilnioje.

„Maistas“

Superkamos „Majestic“ bulvės

Lietūkio su „Majestic“ veislės prekybinių bulvių augintojai sutartyse numatyta, kad augintojams už bulves mokama tarpžinybinės komisijos nustatyta vidutinė rinkos kaina su 20% jos priedo. Kadangi šiais metais Vyriausybė nustatė tvirtą superkamų kooperatyvuose bulvių kainą, tai minėtoji komisija nustatė, kad ši kaina ir imtina pagrindu atsiskaitymui su „Majestic“ veislės bulvių augintojais.

Už tinkamai paruoštų ir kooperatyvų sandėlius pristatytų bulvių ent (50 kg) augintojams bus mokama Lt 4,50.

Bulvės kooperatyvų sandėlius augintojai turi pristatyti iki spalio mėn. 15 dienos.

Vežti reikia į tą kooperatyvą, kuris nurodytas augintojams rugsėjo mėn. 21 d. pasiųstuose bendraraščiuose. „Majestic“ veislės prekybos bulvės supirkinės šie kooperatyvai:

1. Alytaus ŽŪD
2. Baisogalos žūk „Laimė“
3. Biržų ŽŪD
4. Ylakių žūk
5. Joniškėlio žūk
6. Kauno elevatorius
7. Kelmės žūk
8. Kybartų Ūk. D-ja
9. Kretingos Vart. B.
10. Kuršėnų žūk
11. Lekėčių žūk
12. Linkuvos žūk
13. Marijampolės ŽŪD
14. Mažeikių skyrius
15. Obelių žūk
16. Pakruojaus žūk
17. Panevėžio skyrius
18. Papilės žūk
19. Pilviškių žūk „Sandėlis“
20. Plungės skyrius
21. Radviliškio skyrius
22. Rokiškio skyrius
23. Skuodo skyrius
24. Šeduvos ŽŪD
25. Šiaulių elevatorius
26. Telšių skyrius
27. Trakų žūk Kaišiadoryse
28. Vilkaviškio žūk „Žiedas“.

Augintojams leidžiama „Majestic“ prekybinių bulvių derlių realizuoti sėklai ar kt. savo reikalam, nes šių bulvių eksporto rudenį numatoma ir joms auginti sutartys nebus sudaromos.

Norintieji šių bulvių gauti sėklai, prašomi tuojau kreiptis į aukščiausią paminėtus kooperatyvus. Jei kuriaime iš aukščiau paminėtų kooperatyvų bulvių dar nebūtų, tai jų galima užsisakyti. Bulvės kooperatyvuose bus parduodamos po Lt 4,50 už 1 ent iki spalio 15 d. Be to, jų galima pirkti ir betarpiu iš kaimynystėje esančių augintojų.

Agr. A. V.

KUR PERKAMOS DARŽOVĖS

Panevėžio apylinkės valstiečiai kviečiami vežti kopūstus, morkas, burokėlius ir svogūnus į Panevėžio miestą, Laisvės aikštę (turgaus aikštė) 4 numeris. Toje vietoje atidaromas „Sodybos“ skyrius. Iš ten vežimai su daržovėmis bus palydėti ir daržovių sandėlius. Pinigai išmokami Sodybos skyriuje, Laisvės aikštė 4 numeris.

Žemės ūkio Akademijos veterinarinėje ambulatorijoje

gyvuliai gydomi tik ketvirtadieniais nuo 9 v. iki 15 valandos. Kitomis dienomis Veterinarijos ambulatorijoje priimami tik staiga susirgę aštriomis ligomis, Akademijos apylinkės gyventojų gyvuliai, kuriems neatidėliojant turi būti suteikta veterinarinė pagalba. Pav., diegliai, pogimdinis paralyžius, smarkūs bei pavojingi gyvybei sužeidimai ir pan.

Sergą apkrečiamomis ligomis gyvuliai veterinarijos ambulatorijoje negydomi ir tokiais atsitikimais reikia kreiptis į artimiausį savo rajono ar apskrities valdinį veterinarijos gydytoją.

Veterinarijos ambulatorijos personalas suteikti veterinarijos pagalbą ir namus nevažiuoja.

TSRS Aukščiausios Tarybos prezidiumo įsakas

Karinės prievolės reikalai

Maskva, TASSAS. TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas paskelbė įsaką, kuriuo papildomas visuotinės karinės prievolės įstatymas. Papildymas skamba šitaip:

1. Piliečiai, pašaukti atlikti karinės prievolės, privalo į kariuomenės dalis atvykti su savo tvarkingais drabužiais, turėdami vieną paminą skalbinių, vienus viršutinius marškinius ar švarką, kelnes, tvarkingą avalynę (batus ar pusbačius), šiltą palatą ar vatinį švarką, kepurę ir maišą savo daiktams sudėti.

Atvykusiems į kariuomenės dalis naujokams išduodama valdiška karinė uniforma pagal nustatytas normas, o naujokų drabužius karinės dalys paima saugoti kariniuose sandėliuose visą laiką, kol bus atlikta karo tarnyba.

2. Paleidžiant eilinius ir jaunesnius viršininkus į atsargą, jų turima karinė uniforma sugrąžinama į kariuomenės sandėlius, o jiems atiduodami iki tol saugoti jų drabužiai. ELTA.

Paskirtas nuolatinis Lietuvos TSR atstovas prie TSRS vyriausybės

Kaunas, ELTA. Lietuvos TSR Komisarų Taryba nutarė paskirti drg. Povilą Rotomskį Lietuvos TSR nuolatinio atstovu prie TSRS Vyriausybės.

ŽEMĖS ŪKIO LIAUDIES KOMISARAS,

pasirėmęs Skerdyklų ir mėsos priežiūros įstatymo 13 str., nuo spalio 1 įsakė įvesti mėsos priežiūrą Saldutiškio miestelyje, Švenčionių apskrityje ir Vievio miestelyje, Trakų apskrityje. E.

Žydai darbininkai ir tarnautojai reikalauja nešvesti žydų švenčių

Mes, Kauno miesto žydai darbininkai ir tarnautojai, susirinkę šių metų spalio mėn. 1 d. Zitės salėje, reikalaujame iš profsąjungų C. B. imtis žygių, kad žydai darbininkai ir tarnautojai dirbtų žydų švenčių metu. Yra ištisa eilė įmonių, daugiausia prekybos įmonių, kurių darbininkų ir tarnautojų didžiuma yra žydai. Jei mes, žydai darbininkai ir tarnautojai nedirbsime, tai įmonės turės sustoti.

Darbo žmonėms bendrai nėra rei-

kalo švęsti religines šventes, jie turi savo šventes. Mūsų pareiga yra jau šiandien pradėti ruošti spalio revoliucijos sukakčiai paminėti — visų darbo žmonių šventei.

Nė vienas valandai nesustabdyti darbo mūsų tėvynės labui!

Šalin klerikalų reakcija!

Tegyvuoją Tarybų valdžią!

Tegyvuoją visų darbo žmonių vadą drg. Stalina!

Tegyvuoją Lietuvos komunistų partiją (bolševikų)!

Naujas traukinių tvarkaraštis nuo spalio 6 d.

LTSR Geležinkelio Valdyba praneša, kad nuo spalio 6 d. Lietuvos geležinkelioose įvedamas naujas keleivinių traukinių tvarkaraštis. Šis tvarkaraštis sudarytas, kiek tik leido techninės sąlygos, pritaikant jį prie darbo valandų pradžios ir pabaigos įstaigose bei įmonėse. Ryšium su atidarymo naujo geležinkelio Lentvaris — Trakai, šiame ruože tarp Vilnius — Lentvaris — Trakai ir atgal nuo X 6 d. pradės kursuoti dvi poros traukinių. Be to, naujame tvarkaraštyje įvestas naujas susisiekimas tarp Vilnius — Kaišiadorys — Šiauliai per Levinčius ir atgal, kur kursuos viena pora traukinių.

Ruože Vilnius — Varėna, tarp Valkininkų ir Rūdiškės stočių 367 km atidaroma nauja sustojamoji vieta „KLEPOČIAI“, kurioje bus stabdomi visi šiame ruože kursuoją traukiniai.

Veiksiančiame tvarkaraštyje yra panaikintas tiesioginis be persėdimo susisiekimas Berlynas — Virba-

lis, Kaunas — Joniškis — Ryga. Tiesioginis susisiekimas bus tik tarp Kaunas — Joniškis — Ryga.

Susisiekimas su Vokietija naujame tvarkaraštyje numatytas per Tauragę — Lauksargius, todėl nuo X 6 d. įvedamas tiesioginis susisiekimas Berlynas — Lauksargiai — Tauragė — Radviliškis — Obeliai — Maskva.

Smulkus visų traukinių tvarkaraštis yra nurodytas tvarkaraščiuose. Kaip anksčiau, taip ir dabar keleivinių traukinių tvarkaraštį bus galima gauti visose gelež. stotyse bei Kelionės Biuruose. Visi tvarkaraščiai bus atspausdinti dviem kalbomis: lietuvių ir rusų. Keleiviams pardavimui tvarkaraščio knygutė savo laiku negalima bus atspausdinti dėl techninių kliūčių (trūkumas rusų kalba šrifto). Kai tik bus atspausdinta ir išsiuntinėta gelež. stotims bei Kelionių Biurams parduoti, apie tai bus atskirai paskelbta spaudoje.

Geležinkelio Valdyba

Kai kurių Kauno gatvių pakeisti pavadinimai

Kauno burmistro dr. Garmaus pasiūlymu LTSR aukščiausios tarybos Prezidiumas kai kurių Kauno gatvių vardus pakeitė taip: Prezidento gatvę — Senamiesčio gatvę, Savanorių prospektą — Raudonosios Armijos prospektu, Vasario 16-sios g-vę — Liepos 21-sios gatvę, Leono Sapiegos g-vę — Levo Tolstojaus g-vę, Buiv. Smetonos alėją — Jono Biliūno g-vę, Vytauto parką — Liaudies parku, Vytauto tiltą per Nemuną — Aleksoto tiltu, Petro Vileišio tiltą per Nerį — Vilijampolės tiltu, Gudyno gatvę — Vosylių gatvę, Keltuvą į Aušros g. — Aušros keltuvu, Smetonos aikštės žaliakalnyje pavadinimą panaikinti.

Spalio 15 d. baigiasi Maskvos parodos sezonas

Maskva, Tassas. Prieš uždarant visąsąjunginę žemės ūkio parodą Maskvoje spalio 15 d. parodos vicedirektorius Zacharovas pareiškė spaudos atstovams, kad parodos personalas jau rengiasi žiemai ir 1941 metų sezonui. Augalų apsaugai statomi šiltnamiai. 20 vagonų parodoje dalyvavusių gyvulių buvo išvežta į kolchozus. Tarybų Sąjungos respublikose jau renkamas personalas, kuris dalyvaus sekančių metų parodoje. Kolchozai lenktyniauja, stengdamiesi įsigyti teisę dalyvauti 1941 metų parodoje. Spalio 15 d. įvyks parodos uždaromasis mitingas, kuriame bus padaryta 1940 m. parodos apžvalga.

PRANEŠIMAS

eržilų tikrinimo reikalu

Šiemet daugelis valstiečių eržilų tikrinamoms komisijoms savo eržilų neparodė. Komisijų nepatikrinti eržilai iki gruodžio mėn. 1 d. turi būti iškastruoti arba jų laikytojai turės mokėti baudos mokesį.

Nepatikrintų eržilų tarpe yra gana gerų veislinių eržilų, kuriuos iškastravus, būtų pakenkta mūsų arkliai ūkiui. Todėl norintieji eržilus kastruoti turi gauti agronomo leidimą.

Agronomams sunku tokius eržilus patikrinti ir ne visi agronomai yra geri arklų specialistai.

Kad apsaugotų gerus eržilus nuo iškastravimo ir planingiau atliktų jų atranką, Žemės ūkio Liaudies Komisariatas eržilų tikrinimo komisijai davė parėdymą dar kartą padaryti eržilų patikrinimą. Patikrinimas prasidės spalio mėn. antroje pusėje. Apie tikslius tikrinimo terminus ir vietas bus skelbiama „Valstiečių Laikraštyje“.

TRAKTORININKŲ IR ŠOFERIŲ ŽINIAI

Š. m. rugsėjo mėn. „Valstiečių Laikraštyje“ Nr. 11, dienraščiuose ir per radio žemės ūkio Liaudies Komisarjato buvo paskelbta apie numatomus rengti traktorininkų kursus. Skelbime buvo aiškiai nurodyta, kad norintieji kursus lankyti prašymus turi paduoti per vietos rajono ar apskrities agronomą. Nežiūrint to, daugis šoferių prašymus siunčia tiesiog į Žemės ūkio Liaudies Komisarjatą.

Pakartotinai pranešama, kad traktorininkų kursų reikalų prašymus reikia paduoti tik per vietos agronomus. Prašymai atsiųsti į Komisarjatą palieka nesvarstyti ir dėl to, prašytojas, nors būdamas prityręs specialistas, gali nepatekti į kursus.

Žemės ūkio Liaudies Komisarjatas